

Fundacja

SZTUKA · MEDIA · FILM

**LICEUM PLASTYCZNE
TECHNIK TEATRALNYCH, FILMOWYCH
I TELEWIZYJNYCH
w Warszawie**

OPRACOWANIE KONCEPCYJNE

przygotowanie opracowania wspiera

Bank Zachodni WBK

 Grupa Santander

Spis treści

Wstęp	3
Reaktywacja idei	4
Rzemiosło artystyczne w sztukach widowiskowych	8
Program i metoda nauczania	13
Nowe technologie w sztukach widowiskowych	20
Podstawy prawne oraz założenia organizacyjne	23
Zagadnienia ekonomiczno-organizacyjne	48
Koncepcja funkcjonowania liceum plastycznego technik teatralnych, filmowych i telewizyjnych	52
Tworzenie planu finansowego i jego analiza	81
Rekomendacje	86

Wstęp

Idea utworzenia średniej szkoły rzemiosł artystycznych, uprawianych na terenie sztuki oraz instytucji teatru, filmu i telewizji jest niezwykle żywotna i bywa artykułowana co pewien czas przez zainteresowane środowiska.

Fundacja Sztuka Media Film podejmuje temat, przedstawiając koncepcję publicznego Liceum Plastycznego Technik Teatralnych, Filmowych i Telewizyjnych.

Koncepcja ta przewiduje etapowość realizacji tego projektu. Punktem wyjścia jest obecnie istniejąca struktura i prawne możliwości edukacji artystycznej, nadzorowanej podmiotowo przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Na tym etapie Liceum uczyłoby w zakresie technik scenograficznych i realizacji obrazu filmowego w określonych specjalnościach, zgodnych z podstawą programową w kształceniu w zawodach szkolnictwa artystycznego (plastyk).

Jednak pomysłodawcom szkoły przyświeca szersza idea - komplementarnego, systemowego kształcenia pracowników pomocniczo - artystycznych średniego szczebla, rzemieślników inscenizacji, światła, dźwięku i obrazu dla teatru, filmu i telewizji.

Zdajemy sobie sprawę, że takiej szkoły, w której spotykałoby się młodzi ludzie, kształcący się w różnych, składających się na spektrum różnych rzemiosł sztuk widowiskowych, zawodach - nie ma.

Doświadczenie pokoleniowego spotkania przyszłych techników wielu różnych specjalności scenografii, obrazu i dźwięku, w szkole proponującej dość gruntowne osadzenie praktycznych umiejętności na kulturowej edukacji powinno okazać się bezcenne.

W składających się na zarys koncepcji Liceum poszczególnych opracowaniach, w tym przygotowanych przez wybitnych praktyków – artystów i dydaktyków, znalazły się założenia ideowe i programowe oraz postawy prawne, organizacyjne i finansowe powstania i rozpoczęcie działania szkoły, na której absolwentów czekają instytucje artystyczne całego kraju.

Maciej Wojtyszko

REAKTYWACJA IDEI

Po roku 1968, na fali antyinteligenckiej i antyelitarnej nagonki, władze zdecydowały się na rozwiązanie szkoły, która za elitarną uchodziła – Państwowego Liceum Technik Teatralnych.

Zadaniem tej szkoły było kształcenie niezbędnych w teatrze rzemieślników - malarzy, modelatorów, charakteryzatorów, krawców, stolarzy, elektryków - a głównym zarzutem wobec tej instytucji był fakt, że wielu absolwentów kontynuowało naukę na wyższych uczelniach, by zostać aktorami, reżyserami lub scenografami. Rzeczywiście, część absolwentów wykonywała potem te zawody, odnosząc często znaczące sukcesy (jak na przykład Krzysztof Kieślowski czy Wojciech Pokora), ale pozostali pracowali w teatrze, telewizji i filmie wykonując zawód wyuczony - niektórzy są czynni zawodowo do dziś, mimo upływu czasu i przekroczonego wieku emerytalnego.

Brak nowej, wykształconej kadry rzemieślników teatralnych i filmowych staje się jednak obecnie wielkim problemem kultury narodowej.

Podjęmowane przez osoby prywatne próby kształcenia w zakresie poszczególnych specjalizacji (największą popularność mają oczywiście rozmaite kursy charakteryzacji i makijażu) nie mogą w żaden sposób zapłacić rosnącej luki - luki, której istnienie coraz boleśniej daje o sobie znać.

Możliwość realizacji filmu lub przedstawienia historycznego, fachowe i twórcze światło sceniczne, kostiumy i meble z epoki oraz setki ważnych sekretów zawodowych, które stanowią o sile i ciągłości naszych tradycji artystycznych - to wszystko wymaga specyficznych umiejętności.

Bez silnego ośrodka kształcącego nowe kadry rzemieślników teatralnych, filmowych i telewizyjnych skazani będziemy na wymuszoną drugorzędność, banalność schematów inscenizacyjnych, a wiele ważnych inicjatyw artystycznych będzie musiało zakończyć się porażką. Zwłaszcza, że postęp techniczny z jednej strony wymusza rosnącą specjalizację, a z drugiej wymaga nieustannej innowacyjności.

W sztukach zespołowych, jak nigdzie, ujawnia się to, jak bardzo jakość końcowego produktu zależy od wiedzy i umiejętności wszystkich współtwórców. A osoby umiejące skroić kostium z epoki, mistrzowie charakteryzacji, fachowi mistrzowie oświetlenia są już obecnie rzadkością i nie mają swoich następców.

Zmiana jest konieczna, zanim będzie za późno. Nie chodzi o dokładne odtworzenie tamtego legendarnego Liceum. Czas zrobił swoje. Trzeba stworzyć szkołę, która odnajdzie się w obecnej rzeczywistości, której program uwzględni wymagania dnia jutrzejszego, ale także uchroni tradycyjne umiejętności. Paradoksalnie - trzeba ratować ginące zawody, aby być nowoczesnym.

Liceum Plastyczne Technik Teatralnych, Filmowych i Telewizyjnych.

Chodzi o to, by powstał silny ośrodek gromadzący specjalistów technik teatralnych i filmowych, ośrodek przekazujący unikalne umiejętności, wiedzę i kompetencje społeczne.

Zajęcia praktyczne w określonych specjalnościach muszą być prowadzone przez najlepszych fachowców, a teoria wykładana możliwie błyskotliwie i atrakcyjnie. Niezwykle ważne jest zaplecze technologiczne i możliwie ścisłe związki z pracowniami teatrów oraz wytwórni filmowych.

Moim zdaniem program tej szkoły powinien dać solidną podstawę wiedzy humanistycznej z elementami historii sztuki, teatru, filmu i telewizji i w efekcie realizacji programu nauczania przedmiotów zawodowych umożliwić jej poszczególnym absolwentom zdobycie profesjonalnych umiejętności w następujących dziedzinach:

1. Charakteryzacja i perukarstwo
2. Modelatorstwo i malarstwo
3. Kostium męski
4. Kostium damski
5. Stolarstwo artystyczne
6. Światło, obraz i dźwięk w sztukach widowiskowych

Ważnym elementem wiedzy teoretycznej powinny być zajęcia z technik myślenia twórczego - **celem takiej szkoły powinno być wychowanie i zapewnienie głównym realizatorom widowisk teatralnych, filmowych i telewizyjnych świadomych i wrażliwych współtwórców.**

Opracowanie precyzyjnego, godzinowego programu zajęć na poszczególnych kierunkach to duże wyzwanie, obciążenia zajęciami zawodowymi muszą być równomierne rozłożone, a teoria silnie powiązana z praktyką.

Bardzo ważną rolę powinny odgrywać konsultacje ze scenografami, reżyserami i kierownikami technicznymi teatrów. Zwłaszcza ci ostatni, zazwyczaj koordynujący od kilku do kilkunastu premier w roku, mogą doskonale uzupełniać wiedzę o skali i zakresie obecnych potrzeb.

Istotną cechą naboru do szkoły tego typu powinna być dobra i wymagająca kwalifikacja, badająca predyspozycje kandydatów. Być może od początku należałoby uprzedzać kandydatów o tym, że **pierwszy rok nauki jest selekcyjny i wiąże się także z ostatecznym określeniem, jaki rodzaj specjalizacji przypadnie każdemu z uczniów.**

Niezależnie bowiem od najlepszych chęci egzaminatorów, dynamika i charakter rozwoju osobowego młodych ludzi kształtują się niejednakowo, a decyzje w kwestii naboru i doboru powinny mieć szanse weryfikacji. Uchroni to młodych ludzi przed większymi i boleśniejszymi konsekwencjami w bliższej i dalszej przyszłości. (Przykład - niezwykle trudno o właściwą samoocenę; autor tego tekstu zdając do PLTT sądził, że jego pasją będzie sztuka charakteryzacji, wystarczyło kilka tygodni dziergania peruki szydełkiem na tiulu greckim, by zamarzył o pracowni malarskiej).

Ważnym aspektem procesu kształcenia rzemieślników – techników teatralnych, filmowych i telewizyjnych jest relacja uczeń – mistrz.

Kadra pedagogiczna powinna być dobrana niezwykle starannie, a praktyczne zajęcia zawodowe powinny odbywać w niewielkich grupach.

Po wstępnych rozmowach, dotyczących kształtu tego typu szkoły, wiadomo też, że niezwykle ważne jest właściwe zaplecze techniczne i materiałowe. Dość łatwo określić wymagania przestrzenne dla pracowni krawieckich, ale i tu nowe technologie (na przykład aplikacje z żywic epoksydowych, komputerowe modelowanie projektu) zmieniają dotychczasowe potrzeby. Permanentna rewolucja w technikach oświetleniowych, obrazu

i dźwięku stanowi poważne wyzwanie dla osób planujących sposób kształcenia mistrzów oświetlenia, techników – akustyków, czy operatorów wideo. Pojawienie się drukarek 3 D stanowić będzie niewątpliwie ogromną zmianę w modelowaniu. I tu i tam potrzebna jest najnowocześniejsza technika komputerowa.

Zaplanowanie działań tak, aby przestrzenie przyszłej szkoły dobrze służyły przyszłym uczniom, to prawdziwe wyzwanie. Chałupnicze, półamatorskie pomieszczenia i przestarzała technika już na początku mogą zepsuć całe przedsięwzięcie - tego typu szkoła nie powinna być skansenem tylko pilotem rozwiązań innowacyjnych i miejscem, które pozwala testować nowe pomysły.

Uczniowie szkoły powinni także od początku poznawać „prawdziwe” zaplecza teatralne, filmowe i telewizyjne. Warto zatem z góry zaprojektować w procesie kształcenia czas na praktyki zawodowe, i z wiodącymi placówkami, takimi jak Teatr Wielki, Teatr Narodowy czy Teatr Polski w Warszawie, podpisać odpowiednie porozumienia.

W odczuciu piszącego te słowa na każdym etapie powstawania szkoły konieczna będzie niezwykle uważna weryfikacja wszystkich posunięć i uparte, zdecydowane dążenie do celu. Niebezpieczeństwo rozwiązań prowizorycznych, nieuwzględnienie przemian zachodzących każdego dnia w sztuce, zbyt silne przekonanie, że znamy cel, do którego zmierzamy - mogą okazać się niekorzystne dla przedsięwzięcia.

Z drugiej strony, zaniechanie tego projektu to prosta droga do dalszego osłabiania, zagrożonych zanikiem umiejętności i właściwych rozwiązań, przedsięwzięć artystycznych. Funkcjonuje tu swoiste sprzężenie zwrotne - nie realizujemy pewnych rzeczy na scenie czy w filmie, ponieważ z góry wiemy, że nie da się tego wykonać.

Zatrzymanie tego błędnego koła nie może być decyzją jednego, nawet najbardziej zdeterminowanego artysty. To kwestia wielu mądrych, odważnych strategicznych decyzji grona osób myślących o przyszłości naszej kultury i dysponujących wystarczającymi możliwościami i środkami.

Wierzę, że znajdziemy takie osoby i taką odwagę.

Maciej Wojtyśzko, profesor, reżyser teatralny, telewizyjny i filmowy, dziekan Wydziału Reżyserii Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie.

Paweł Dobrzycki

RZEMIOSŁO ARTYSTYCZNE W SZTUKACH WIDOWISKOWYCH.

Podstawą powodzenia każdego dzieła sztuki widowiskowej, wszystko jedno, czy jest to przedstawienie teatru dramatycznego, operowego, film, spektakl TV, inscenizowany koncert w hali czy na wolnym powietrzu - jest profesjonalny poziom jego wszystkich części składowych. A więc reżyserii, aktorstwa, śpiewu, muzyki, tekstu bądź partytury, scenariusza, choreografii. W końcu dochodzimy *last but not least* do scenografii, czyli (wraz ze światłami, będącymi integralną częścią obrazu) wizualnej strony wspomnianego dzieła. Różne badania dowodzą, że od 2/3 do 3/4 informacji z zewnętrznego świata dociera do człowieka poprzez zmysł wzroku. Nie jest zamiarem niniejszego tekstu dowodzić jakiegokolwiek wyższości któregoś z wymienionych tu elementów dzieła sztuki widowiskowej. Wiadomo, jest to jeden z fundamentów teorii i praktyki dzieła, o którym mówimy, że ideałem jest synteza wszystkich jego elementów. Chciałbym tylko przywrócić szeroko rozumianej scenografii jej właściwe miejsce. Jest bowiem faktem, że w Polsce rola scenografii od wielu lat ulega powolnej deprecjacji. Wiele jest zapewne przyczyn tego zjawiska: mody inscenizacyjne, ambicje artystyczne, nie zawsze sensowne wprowadzanie technologii do widowisk, braki organizacyjne, a zwłaszcza finansowe itd.

Ponadto intensywnie od wielu lat występuje zjawisko, które scenografów niepokoi i sprawia im coraz większe problemy w pracy artystycznej. Chodzi o coraz większe kłopoty ze znalezieniem profesjonalnych wykonawców projektów scenograficznych. To tak, jakby kompozytorowi i dyrygentowi odebrać wykształconych muzyków - instrumentalistów, dzięki którym mogą usłyszeć swoją muzykę. Powodów takiej sytuacji jest znów wiele, ale jeden jest podstawowy: takich profesjonalistów, których dawniej wyróżniano poważnym i zaszczytnym mianem artystów rzemiosła teatralnego (operowego, filmowego) nikt dziś nie kształci.

Skutkuje to tym, że coraz częściej mamy do czynienia z produkcjami, w których reżyseria, aktorstwo, muzyka są na wysokim poziomie, ale dekoracje są prymitywne, kostiumy źle uszyte, światła nijakie. Widzimy wielkich nieraz artystów w amatorskiej oprawie. I nie jest to wina scenografa, który znów - coraz częściej z musu - zubaża, upraszcza, kastruje swoje projekty, by ich realizacja była możliwa; z konieczności dostosowując się do warunków, w jakich mu dane jest pracować, i do umiejętności - a raczej

ich braku - ludzi, którzy scenografię bądź kostiumy wykonują. Nie mówiąc już o znanych mi sytuacjach, w których zatwierdzony do realizacji z aplauzem i entuzjazmem projekt - podpisany nazwiskiem scenografa - zamienia się w swoją własną karykaturę, kompromitując artystę, bo zabrakło fachowych wykonawców.

Wobec tego braku przerzuca się na scenografa rozliczne obowiązki: kierownika technicznego, technologa, znawcy technik teatralnych i filmowych, nawet wykonawcy, albo kosztorysanta. Nie jest to miejsce dla narzeków scenografa, opisuje tylko rzeczywistość, w której jest on osamotniony w walce o jakość wizualnej strony dzieła, nad którym pracuje. Zaproszony, by wykonać jak najlepiej swoją pracę, zbyt często napotyka na przeszkody nie do zwalczania. Dyrektor ma prawo wybrać realizatorów swojej wizji teatru, reżyser ma prawo wyboru aktorów wedle potrzeb swojej inscenizacji, kompozytor muzyków, którzy mu zagrają tak, jak wymaga tego partytura. Scenograf wyboru wykonawców swojego projektu praktycznie rzecz biorąc nie ma, ale nadal odpowiada za rezultat pracy, której jakości nie może kontrolować.

Pisząc te słowa miał możliwość pracy w teatrach angielskich, niemieckich, rosyjskich, także od czasu do czasu w teatrach innych krajów. Czy były to pracownie teatru bądź opery, czy też niezależne firmy - pracownie dekoracji i kostiumów, wszędzie można było spotkać wysoko wykwalifikowanych, sprawnych warsztatowo fachowców, którzy potrafili odczytać projekt, intencje scenografa, przedyskutować z nim możliwości technologiczne, realizacyjne, posiadających świadomość i doświadczenie w uzyskiwaniu konkretnego efektu artystycznego, wizualnego, znaczeniowego, w końcu eksploatacyjnego.

Rzemiosło artystyczne w sztukach widowiskowych jest podstawą uzyskania właściwego poziomu artystycznego dzieła, to oczywiste. Posiada wymiar także edukacyjny, komercyjny, wizerunkowy - gdyż widownia potrafi rozpoznać, że jest traktowana poważnie. Przy czym pole aktywności zawodowej i artystycznej scenografa stale się poszerza, dawno wyszedł on poza teatr i plan filmowy. Znaleźć go można pracującego przy *eventach*, koncertach, pokazach mody, na planie seriali, przy projektowaniu i realizacji wystaw, w rozlicznych, a właściwie wszystkich programach telewizyjnych. Każdy właściwie obywatel naszego kraju codziennie się styka z pracą scenografa, która często kształtuje jego upodobania plastyczne, gust, staje się wzorem do naśladowania, wpływa na jakość codziennego życia w końcu. Ta warstwa kultury wizualnej narodu stale się prymitywizuje i zubaża.

Poza Polską widać tendencję nieustannego dążenia w scenografii do perfekcji, do traktowania scenografii jako wizytówki danej produkcji. W każdej z dziedzin: w teatralnej, filmowej, operowej, *eventowej*, scenografia ma za zadanie nie tylko zdobyć i zachwycić widzów, ale też ma za jedno z głównych celów współkształtować siłą i urodą obrazu przekaz i opowieść. Ma przy tym za zadanie, wykorzystując wszystkie możliwości materiałowe i techniczne, zbudować odrębność przedmiotu sztuki, jaki współkształtuje. Tendencję tę widać na scenach, ekranach filmowych, na plakatach, w *trailerach*, reklamach, na zdjęciach, w rosnących wobec projektantów dekoracji i kostiumów wymaganiach, którym daje się do ręki wykwalifikowany aparat wykonawczy, potrafiący praktycznie zrealizować wszystko, co stworzy wyobraźnia scenografa, inscenizatora, reżysera, aktora. Na wystawach i festiwalach scenograficznych widać, że wymaga się od scenografa coraz więcej, ale też daje mu się możliwości nieskrępowanej pracy twórczej.

W Polsce mamy pustoszące bądź rozwiązywane pracownie teatralne, zwalnianych lub wysyłanych na emeryturę fachowców, których nie ma kto zastąpić, przestarzałe technologie, kupowane w sklepach, pozbawione artyzmu kostiumy i rekwizyty, nadmierne wykorzystywanie w filmach naturalnych plenerów, ubogie i oszczędne produkcje.

Jeśli mamy swoimi dziełami sztuki widowiskowej zaspokoić potrzeby polskiej widowni, coraz bardziej świadomej tego, co się w tej materii za granicą dzieje, dotrzymać kroku Europie i światu, jeśli polskie środowiska teatralne i filmowe mają pełnić swoją misję na poziomie przynajmniej europejskim, jeśli państwo polskie ma realizować zawarte w Konstytucji prawo obywatela do uczestnictwa w kulturze, musimy tę sytuację zmienić.

Skonstruowany poniżej, bazujący na moim doświadczeniu scenografa, spis zawiera zarówno podstawowe, zakorzenione w tradycji teatralno-filmowej rzemiosła artystyczne, jak i nowe zawody, wynikające z rozwoju technologii i jej znaczenia we współczesnych widowiskach. Nadchodzące czasy będą wymagały zarówno fachowców o klasycznych, uświęconych tradycją umiejętnościach (spektakle i filmy historyczne, kostiumowe, odtwarzanie architektury, wnętrz, rekwizytów minionych epok itd.), czyli krawców, malarzy, butaforów-modelatorów, szewców, tapicerów, elektryków i akustyków; jak i profesjonalistów w nowych specjalnościach związanych z mediami i możliwościami technologii cyfrowych.

Przy nazwach zawodowych umiejętności zamieszczam w miarę potrzeby krótki opis tego, co dziś dana specjalność rzemieślnicza ma do zrobienia.

Oczywiście jest to "spis marzeń", wykraczający poza możliwości postulowanego liceum plastycznego, zapewne także niekompletny, niemniej dający wyobrażenie o tym, jak wielu różnych fachowców potrzebujemy.

Proszę ten przykładowy katalog potrzeb traktować jako wskazówkę przy formułowaniu programu Liceum Technik Teatralnych, Filmowych i Telewizyjnych i o skonfrontowanie go z istniejącą podstawą prawną w zakresie specjalności i specjalizacji.

Zawody teatralne/filmowe - artyści rzemiosł teatralnych:

stolarz (meble, także konstrukcja mebla historycznego, rekwizyty, podstawowe i stosowne konstrukcje podestów, ścianek itp.)

ślusarz (podstawowe konstrukcje metalowe, metalowe części rekwizytów)

butafor (podstawowe techniki modelatorskie)

malarz (malarstwo sceniczne, patynowanie obiektów i kostiumów, farbowanie tkanin)

rekwizytor (samodzielne wykonywanie unikatowych rekwizytów!)

tapicer (historyczna i współczesna designerska tapicerka wnętrz i mebli)

perukarz

charakteryzator

krawiec artystyczny damski i męski, w tym krawiectwo kostiumu historycznego

szewc artystyczny, kaletnik

wykonawca nakryć głowy

Zawody techniczne, wymagające także artystycznego przygotowania:

elektryk - operator konsoli światłnej (podstawowe zasady kompozycji światłnej)

akustyk - operator konsoli akustycznej (podstawowe zasady operowania dźwiękiem w przestrzeni)

oraz inne specjalności:

projektowanie i komputerowa synteza projekcji

tworzenie efektów

animacja komputerowa

technologia dekoracji teatralnych i filmowych

technik sprzętu filmowego

Uruchomienie średniej szkoły plastycznej, specjalizującej się w kształceniu fachowców - artystów rzemiosła teatralno-filmowego dla realizacji sztuk widowiskowych,

a pośrednio dla całej kultury wizualnej kraju jest niezbędne. Konieczne są specjalne rozwiązania dydaktyczne, pozwalające starym mistrzom przekazać swą wiedzę i doświadczenie w zakresie rzemiosł artystycznych, jako że są to osoby nieposiadające uprawnień pedagogicznych.

Drugim ważnym elementem jest zapewnienie możliwości zajęć praktycznych przy teatrach i wytwórniach filmowych oraz równoczesne budowanie przez szkołę własnych, wzorcowych warsztatów.

Trzecim: zapewnienie współpracy z artystami scenografami, reżyserami, realizatorami widowisk różnych typów w celu nabywania doświadczenia.

Paweł Dobrzycki, profesor, scenograf teatralny, telewizyjny i filmowy, dziekan Wydziału Scenografii Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Jolanta Szymańska – Petrykowska

PROGRAM I METODA NAUCZANIA

Czteroletnie liceum, szkoła, która ma wykształcić przyszłych techników teatralnych, filmowych i telewizyjnych, powinno ukazać młodzieży istotę powstawania spektaklu teatralnego i realizacji filmowej oraz telewizyjnej. Przy realizacjach tych współpracują grupy specjalistów dokładając swoją część pracy, by „jak w puzzlach” stworzyć efekt końcowy, premierę - publiczną prezentację dzieła. I ta współpraca poszczególnych pracowników i profesji to podstawa dobrze funkcjonującej ekipy tworzącej wspólne dzieło. By zrozumieć magię teatru, czy pracy na planie filmowym, trzeba tam być i trzeba pokochać ten rodzaj pracy, by oddać mu się bez reszty.

Nie każdy z młodych ludzi przychodzących do szkoły będzie sobie zdawał sprawę ze specyfiki i „zaborczości” pracy przy tworzeniu spektaklu czy filmu. System rekrutacji powinien pomagać we wstępnym zapoznaniu się młodzieży z zajęciami plastycznymi i praktycznymi które będą obowiązywały w szkole. Egzamin mający na celu wyłowienie osób o największych predyspozycjach do przyszłego zawodu powinien obejmować:

- rysunek odręczny
- rysunek techniczny
- malarstwo
- rzeźbę
- zaprojektowanie i wykonanie obiektu w papierze, tkaninie i tworzywie.

Naukę w szkole rozpoczynają dwie klasy pierwsze. Uczniowie podczas pierwszego półrocza pierwszej klasy zaznajamiani byłiby z zakresem nauki na poszczególnych specjalizacjach. Należy sprawdzić ich możliwości manualne i predyspozycje psychiczne. Pedagog podczas pierwszego semestru powinien poznać możliwości i upodobania swoich podopiecznych, by pomóc im przy wyborze właściwej specjalizacji.

Należy tu nadmienić, że od początku nauki tok nauczania będzie bardzo intensywny, będzie to także sprawdzianem predyspozycji do przyszłego zawodu.

Oprócz przedmiotów obowiązkowych, jak w każdym liceum, program powinien być rozszerzony o poszczególne przedmioty:

- rysunek i malarstwo
- rzeźba
- historia sztuki
- podstawy projektowania

jak również o naukę zawodu w poszczególnych specjalizacjach:

- stylizacja kostiumu i kreacja wizerunku
- charakteryzacja i wizaż
- modelatorstwo i dekoratorstwo
- realizacja obrazu filmowego

Aby optymalnie wykorzystać czas przeznaczony na naukę i przekazać maksymalną ilość wiedzy niezbędna jest współpraca pedagogów przy tworzeniu szczegółowego programu poszczególnych przedmiotów.

Baza wiedzy merytorycznej, jaką należy w szkole przekazać, to historia, historia literatury i historia sztuki. Wiedzę tę należy przekazywać chronologicznie, równolegle na lekcjach historii, polskiego i historii sztuki. Uczniowie na zajęciach zapoznając się z charakterystyką poszczególnych epok, jakie następowały po sobie, powinni zrozumieć ciągłość wydarzeń w historii i sztuce, oraz zobaczyć to, co najistotniejszego wniosły one do rozwoju teatru i filmu.

Na zajęciach ze specjalizacji, wypełniając program z zakresu kostiumu czy modelatorstwa, należy uwzględnić plan zajęć teoretycznych i omawiać kostium czy rekwizyt z danej epoki. Uczeń musi łączyć w swojej świadomości przedmiot, np. renesansowy, z historią i literaturą tego okresu.

Program realizowany będzie na zajęciach grupowo, jednak z pewną indywidualizacją dla poszczególnych uczniów, ze względu na poziom ich wiedzy i umiejętności.

Rozporządzenie MKiDN stanowi, że dyrektor szkoły może w każdym roku szkolnym zorganizować projekt edukacyjny, dwa razy do roku, po dwa tygodnie, który obejmowałby historię teatru, technikę teatru i heurystykę.

Zajęcia z **rysunku i malarstwa** mają na celu rozwój uzdolnień plastycznych słuchacza, wykształcenie poczucia i umiejętności konstruowania określonej formy artystycznej, proporcji i kompozycji. Rysunek wprowadza w zagadnienia związane ze zrozumieniem płaszczyzny, podstawowe wiadomości dotyczące kompozycji. Malarstwo natomiast wprowadza w zagadnienia związane ze stosowaniem kolorów na płaszczyźnie, technikami jak akwarela, gwasz, olej, *collage*.

Zajęcia z **rzeźby** to zapoznanie uczniów z narzędziami i materiałami. Nauka rzeźby w glinie, styropianie, drewnie i gipsie. Nauka odlewów gipsowych z uwzględnieniem specyfiki podczas zajęć przyszłych charakterystatorów, modelatorów i modystek.

Historia sztuki powinna współbrzmieć z historią powszechną i historią literatury i teatru oraz kostiumu jak czysty akord. Jest to podstawowa wiedza, można powiedzieć, że bazowa, na której muszą się opierać wszelkie informacje z dziedziny sztuki. Program historii sztuki powinien być realizowany w tego typu szkole w zakresie rozszerzonym.

Założenia programowe to:

- zapoznanie z głównymi epokami, stylami i twórcami w tej dziedzinie
- omówienie architektury, rzeźby, malarstwa i rzemiosła artystycznego poszczególnych epok
- próba rozbudzenia wrażliwości estetycznej i zainteresowanie samodzielnym zgłębianiem tematu w zależności od wybranej specjalizacji.

Podstawy projektowania obejmują również w swym zakresie heurystykę, rysunek techniczny i psychofizjologię widzenia. Heurystyka jako podsumowanie przedmiotów teoretycznych, a rozpoczynająca naukę przedmiotów praktycznych. Ma ona za zadanie kształtowanie grup twórczego myślenia, by jak najefektywniej wykorzystać wiedzę teoretyczną do pracy praktycznej. Burza mózgów, nauka przyjaźni i współpracy ukazująca potęgę wspólnego myślenia i rozwiązywania wspólnie problemów.

Zajęcia z rysunku technicznego to ważny przedmiot, jako przyszły język porozumiewania się scenografa z wykonawcą. Na zajęciach tych uczniowie muszą poznać elementy rysunku technicznego, konstrukcje geometryczne, rzutowanie, aksonometrię i perspektywę. Uczeń powinien być nauczony, oprócz kreślenia precyzyjnego, odręcznego rysowania przedmiotów geometrycznych w rzutach i perspektywie.

Najważniejsze zagadnienia omawiane na psychofizjologii widzenia to istota koła barw, barwy podstawowe i pochodne, wpływ barwy na barwę i formy na formę.

Stylizacja kostiumu i kreacja wizerunku – ta specjalizacja zajmuje się w szeroko pojętym zakresie ubieraniem i przebieraniem aktora. Oprócz wiedzy związanej z wykonaniem kostiumu umiejscowionego w danej epoce, należy uwzględnić specyfikę kostiumu teatralnego. Aktor w zależności od wykonywanej roli, musi mieć zapewniony komfort fizjologiczny jak i komfort ruchowy. Niezbędna jest do tego wiedza z zakresu technologii, materiałoznawstwa i konstrukcji odzieży.

Historia kostiumu, buta, nakrycia głowy i peruki powinna być uzupełnieniem historii sztuki i bazą dla pedagogów wykładających konstrukcje na kostiumie, uczących modniarstwa i perukarstwa.

Charakteryzacja i wizaż - to bardzo ważna specjalizacja bezpośrednio dotycząca aktora i jego wizerunku. Uczniowie muszą się zapoznać z historią i funkcją charakteryzacji. Poznać różnicę pomiędzy charakteryzacją teatralną, telewizyjną i filmową. Podstawa przy tej pracy to poznanie budowy mięśni twarzy i ich wpływu na mimikę oraz poznanie materiałów i narzędzi charakteryzatorskich. Ważna jest także wiedza medyczno-kosmetyczna, szczególnie przy nasilających się alergiach i uczuleniach. Charakteryzator musi otrzymać od aktora informacje na ten temat.

Perukarstwo to uzupełnienie charakteryzacji. Wykonanie właściwej peruki i zarostu musi być dostosowane do indywidualności aktora. Jest to jedna z trudniejszych prac w teatrze, wymagająca cierpliwości i dużych zdolności manualnych ucznia.

Modelatorstwo i dekoratorstwo - to zaczarowany świat iluzji rekwizytu i dekoracji. Wymaga dobrego przygotowania rysunkowego, malarskiego i rzeźbiarskiego. Możliwości technologiczne pozwalają na coraz większą różnorodność w tej dziedzinie. Uczniowie muszą się zapoznać z technikami z jakich mogą korzystać w swojej pracy, od gliny i gipsu do drukarek 3D. Natomiast stolarstwo teatralne – to dziedzina wymagająca specjalistycznego oprzyrządowania – nauka musi się odbywać w profesjonalnej pracowni realizującej zamówienia teatralne. Jest to bardzo ważna specjalizacja, stanowiąca trzon dekoracji, ściśle współpracująca z pracownią modelatorską i malarską. Wykonywane są także tam meble historyczne i współczesne.

Realizacja obrazu filmowego - wraz z efektami specjalnymi i multimedialnymi to najnowocześniejsza specjalizacja. Podczas nauki tych dziedzin należy posiadać wiedzę politechniczną, poznać podstawy elektrotechniki i akustyki oraz ważne jest zaznajamianie uczniów z nowościami elektronicznymi, które oferują coraz większe możliwości.

W ramach **projektów edukacyjnych** uczniowie powinni się zapoznać z techniką teatru, historią teatru a w wyższych klasach z historią filmu i telewizji.

Technika teatru – powinna zaznajamiać słuchaczy z funkcjonowaniem całej instytucji jaka jest teatr. Pokazywać specyfikę pracy poszczególnych grup twórczych i pokazywać drogę realizacyjną spektaklu od projektu scenograficznego do końcowego efektu – premiery.

W nauce historii teatru powinno w pierwszym rzędzie odwoływać się do przemian form teatralnych i ich scenicznego wyrazu. Wykładowca powinien ukazać słuchaczom, jak rozwijały się formy teatralne w przekroju dziejów naszej europejskiej kultury, dlaczego tak się działo i jakie to miało konsekwencje w inscenizacjach. Ważne jest połączenie dziejów teatru z sytuacją w sztuce, której teatr towarzyszył. Oczywiście nauka historii teatru musi być uzupełniana historią opery, baletu i filmu - od kiedy ten zaistniał.

„Najważniejsze, aby słuchacz nauczył się rozumieć ciągłość dziejów teatru w ramach naszej europejskiej kultury, aby nauczył się rozumieć, że nic w tym nie było przypadkowe, i że jedno rozwiązanie nieuchronnie musiało pociągać rozwiązanie inne, bo po prostu taka jest logiczna kolej rzeczy” – cytat prof. Jana Skotnickiego – motto szkoły.

By optymalnie ułatwić naukę w szkole, powinny być stałe ekspozycje merytoryczne, ilustrujące przerabiane epoki podczas zajęć z historii sztuki, uzupełnione elementami teatralnymi takimi jak: kostium, peruka, rekwizyt czy mebel.

Równolegle należy pokazywać przykłady najwspanialszych realizacji teatralnych dotyczących danej epoki. Opierając się na zbiorach teatrów, Muzeum Teatralnego i Instytutu Teatralnego uczniowie powinni poznać scenografów i reżyserów tworzących historię teatru.

Do dyspozycji uczniów w szkole powinna być biblioteka z niezbędnymi publikacjami dotyczącymi teatru filmu i historii sztuki. Niezbędne też są projekty scenograficzne, plany teatrów, scenariusze oraz przykładowe makiety.

**Przykładowa przestrzeń dydaktyczna dla nauczania
niektórych przedmiotów zawodowych**

PRZESTRZEŃ DO ZAJĘĆ TEORETYCZNYCH:

I – RYSUNKU I MALARSTWA

15 – 30 sztalug

- sztalugi
- kobyłki
- torsy
- zaplecze na materiały malarskie, rysunkowe oraz do ustawiania martwych natur
- ściany wyposażone w plansze z miękkiej płyty pilśniowej.

II – RZEŻBY

- stojaki pod rzeźby
- kobyłki
- deski
- zaplecze na materiały rzeźbiarskie
- ściany wyposażone w półki do ekspozycji.

PRZESTRZEŃ DO ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH

I - PRACOWNIA KOSTIUMU I MODNIARSTWA

40 m² + 20 m²

- MAGAZYN
- WYPOSAŻENIE :
- stół do krojenia
- maszyny do szycia
- tkaniny
- manekiny
- główki modniarskie

II – PRACOWNIA PERUKARSTWA I CHARAKTERYZACJI 30 m² + 10 m²

- MAGZYN
- stoły
- lustra
- główki
- sprzęt perukarski
- materiały charakteryzatorskie

- ŁAZIENKA
- kabiny sanitarne
- umywalki
- kabina prysznicowa

III – PRACOWNIA MODELATORSTWA I MALARSTWA 40 m² + 20 m²

- MAGAZYN
- stoły
- narzędzia
- materiały

Jolanta Szymańska-Petrykowska jest absolwentką Państwowego Liceum Techniki Teatralnej, które ukończyła w roku 1967. Przez następnych 5 lat pracowała w Teatrze Polskim w pracowni scenografii, współpracując między innymi z Otto Axerem, Teresą Roszkowską, Wojciechem Sicińskim, Adamem Kilianem i Józefem Szajną. W latach 1974 – 79 studiowała na Akademii Sztuk Pięknych na Wydziale Wzornictwa Przemysłowego uzyskując dyplom magistra sztuki z wyróżnieniem. Po ukończeniu uczelni podjęła prace w Instytucie Wzornictwa Przemysłowego. Od 1997 roku prowadzi Studium Techniki Teatralnej.

Wacław Tylawski

NOWE TECHNOLOGIE W SZTUKACH WIDOWISKOWYCH

Koncepcja powołania Liceum Plastycznego Technik Teatralnych Filmowych i Telewizyjnych w swoim podstawowym zarysie wydaje się absolutnie słuszna i potrzebna. Także z punktu widzenia praktyka technik telewizyjnych widowisk artystycznych. Oczywiście jest potrzeba nauczania w tradycyjnych, ginących niestety zawodach i w specjalnościach, służących realizacjom scenograficznym. Ludzie o takich kwalifikacjach są oczywiście bardzo potrzebni i cierpimy na ich brak, jednak wraz z postępem technologicznym pojawiły się nowe potrzeby wyrazowe i zapotrzebowanie na zawody, o których jeszcze kilka lat temu nawet nie wiedzieliśmy.

Technologie produkcji telewizyjnej, filmowej oraz dużych widowisk multimedialnych są do siebie bardzo podobne i wymagają nie tylko wykwalifikowanej kadry wykształconej na poziomie wyższych studiów, ale również całej rzeszy średniego personelu, niezbędnego do instalacji i obsługi skomplikowanego sprzętu technicznego oraz informatycznego. Dzisiaj takich ludzi szkolimy i przekwalifikujemy nieomalże w biegu, bowiem jedyna w Warszawie szkoła - technikum przy ul. gen. Zajączka w Warszawie nie szkoli fachowców dla filmu i telewizji, ukierunkowując się raczej w kierunku ścisłej informatyki i potrzeb przemysłu.

Kształcenie fachowców średniego szczebla w zakresie realizacji obrazu, dźwięku i światła w projektowanej szkole jest więc najwyraźniej potrzebne, szczególnie jeśli odbywać się ono to będzie w bliskiej wspólnocie z kształcącymi się tam także: charakterizatorem, dekoratorem - stolarzem artystycznym, malarzem, grafikiem czy wykonawcą kostiumów. Należy na jakimś etapie kształcenia bezwzględnie skojarzyć te wszystkie zawody i specjalizacje, bowiem dzisiaj obserwujemy często całkowitą rozbieżność w interesach i brak właściwego zrozumienia konieczności utworzenia wspólnego dzieła, będącego wynikiem uzupełniania się tych zawodów. Współpracę taką często dyktuje także aspekt ekonomiczny, bowiem często taniej i szybciej i nawet estetyczniej jest wykonać, na przykład, scenografię w technologii wirtualnej, niż w drzewie i metalu. Ale wiedzę, jak to się robi, trzeba gdzieś zdobyć, choćby na poziomie podstawowym. I tę właśnie rolę powinno, między innymi, spełniać powoływane liceum.

Trzeba stworzyć, we współpracy z telewizją, firmami produkującymi widowiska i organizujące tzw. *eventy*, możliwości praktycznych warsztatów szkoleniowych dla młodzieży. U boku najlepszych na rynku reżyserów teatralnych, realizatorów wizji, światła i dźwięku, na zasadzie relacji mistrz - uczeń powinni poznawać jak najwięcej tajników i specyfiki poszczególnych zawodów oraz zasady współpracy podczas wszystkich etapów procesu przygotowania i samej produkcji. Jak wspomniał w swoim opracowaniu Maciej Wojtyszko, trzeba zapewnić głównym realizatorom widowisk teatralnych, filmowych i telewizyjnych świadomych i wrażliwych współtwórców - asystentów.

Realizacja obrazu

W tej dziedzinie następują od kilku lat duże zmiany, wszystkie materiały telewizyjne, filmowe i służące tzw. *oprawie*, produkuje się wyłącznie w technologii wysokiej rozdzielczości HD, obraz poddawany jest wielokrotnym obróbkom i przekształceniom. Wykształcił się już na rynku nowy zawód operatora urządzeń wizyjnych (telewizyjnych) wymagający pewnego wyczucia artystycznego, wcale nie wyższego wykształcenia oraz pewnego doświadczenia i obycia towarzyskiego w relacjach z twórcami - artystami, realizatorami dużych widowisk multimedialnych, artystycznych i sportowych. Osoba taka pod kontrolą twórców obsługuje urządzenia spowalniające i przyspieszające obraz np. podczas transmisji sportowych, bądź przekazuje go jako element wypełniający scenografię podczas dużego koncertu, widowiska multimedialnego czy spektaklu teatralnego. Znając podstawy projektowania graficznego i czytania projektów w technologii 3D, jest ona w stanie nawiązać kontakt ze scenografem czy grafikiem komputerowym, projektującym obraz animowany, lepiej zrozumieć jego intencje i sposób wyrazu artystycznego. Może ona z powodzeniem projektować proste formy graficzne do oprawy/napisy, belki *podpisówki*, obsługując jednocześnie takie urządzenia jak generatory znaków czy syntetyzery napisów. Dzisiaj wykonują to zupełnie przypadkowe, przyuczone osoby. Odpowiednio przygotowany absolwent Liceum byłby świetnym asystentem operatora obrazu w przypadku telewizji, czy technicznym asystentem reżysera i scenografa w przypadku realizacji spektaklu teatralnego czy widowiska multimedialnego.

Realizacja dźwięku.

Podobnie jak w przypadku wizji, tak i w dziedzinie dźwięku nastąpiły duże zmiany. Znaczej rozbudowie uległy miksery dźwięku, jednak największa rewolucja nastąpiła w technologii bezprzewodowych mikrofonów, które są używane dzisiaj nie tylko przy

produkcji widowisk, ale także na wszystkich niemal imprezach. I tutaj szczególną rolę odgrywa asystent reżysera dźwięku, który musi zapanować nad całą logistyką operowania tymi mikrofonami, właściwego ich doboru i odpowiedniego przypinania do kostiumów. Tego również powinno się uczyć w Liceum podczas specjalistycznych warsztatów i zajęć praktycznych. Uczniowie powinni zdobyć również w trakcie nauczania w liceum podstawowe informacje w zakresie akustyki pomieszczeń i rozprzestrzeniania się fal radiowych, co jest szczególnie istotne w przypadku stosowania mikrofonów bezprzewodowych.

Realizacja światła

Również w tej dziedzinie nastąpiła olbrzymia zmiana na przestrzeni ostatnich kilku lat. Zarówno w filmie jak i w telewizji zaczęto stosować zupełnie nowe, oszczędne źródła światła jak oświetlenie wyładowcze, a ostatnio na szeroką skalę oświetlenie diodowe. Jest to szczególnie widoczne podczas realizacji dużych widowisk telewizyjnych, multimedialnych, gdzie już w zasadzie całą scenografię budują się wyłącznie na bazie ekranów i podłóg diodowych, ruchomych główek oświetleniowych, czy światła efektowego.

I właśnie w tej dziedzinie istnieje największa potrzeba szkolenia rzemieślników - operatorów światła, zaopatrzonych w odpowiednią wiedzę o tych nowych technologiach, najlepiej posiadających przy tym właściwe uprawnienia elektryczne i w zakresie BHP. Należy również zwrócić uwagę podczas procesu nauczania tych młodych ludzi na szczególną konieczność współpracy z projektantami scenografii i umiejętność czytania projektów w technologii 3D, jak również obsługę manualną systemów sterowania światłem i ich programowania. Szczególnie w tej dziedzinie konieczna jest bliska współpraca z firmami zajmującymi się wypożyczaniem sprzętu oświetleniowego i systemów budowy multimedialnych scenografii. Wstępne rozmowy już zostały z takimi firmami przeprowadzone i wyraziły one zgodę na bliską współpracę w zakresie szkolenia praktycznego i okresowych praktyk dla uczniów.

Wacław Tylawski, mgr inż. elektronik, w TVP od 1970 r. W przeszłości był m.in. dyrektorem Ośrodka Techniki Telewizyjnej. Od 2006 roku pracował jako zastępca dyrektora Agencji Produkcji Telewizyjnej.

Eugeniusz Buda

PODSTAWY PRAWNE ORAZ ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNE

określające zasady i tryb rozpatrywania wniosku osoby prawnej innej niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizycznej o udzielenie zezwolenia przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na założenie publicznej szkoły artystycznej - Liceum Plastycznego Technik Teatralnych Filmowych i Telewizyjnych w Warszawie.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity z 2004 r. w Dz. U. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) - art. 58 - 67a;
- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 4 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków udzielania i cofania zezwolenia na założenie publicznej szkoły artystycznej przez osobę prawną lub osobę fizyczną (Dz. U. z 2003 r. Nr 116, poz. 1099);
- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 29 grudnia 2004 r. w sprawie typów szkół artystycznych publicznych i niepublicznych (Dz. U z 2005 r. Nr 6, poz. 42 ze zmianą w Dz.U. z 2014 r., poz. 610).
- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 31 sierpnia 2005 r. w sprawie ramowego statutu publicznych szkół i placówek artystycznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 181, poz. 1507 z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r., poz. 7);

Odnosząc się do założeń ideowych i programowych kształcenia, w jak najszerszym zakresie, specjalistów technik teatralnych, filmowych i telewizyjnych, które zostały przedstawione w opracowaniach p. p. Macieja Wojtyszki, Pawła Dobrzyckiego i Jolanty Szymańskiej – Petrykowskiej oraz mając na uwadze, że założenia te z powodów uwarunkowań prawnych mogą być i będą wprowadzane etapami, pragnę przedstawić następującą realną możliwość utworzenia szkoły kształcącej nowe kadry rzemieślników teatralnych, filmowych i telewizyjnych - jak to ujął p. M. Wojtyszko - świadomych i wrażliwych współtwórców widowisk teatralnych, filmowych i telewizyjnych.

W polskim systemie oświaty nie występuje typ szkoły, który umożliwiałby komplementarne kształcenie specjalistów średniego szczebla do współtworzenia widowisk teatralnych, filmowych i telewizyjnych. Kształcenie to jest rozdzielone na zawody nieartystyczne - prowadzone w szkołach tzw. obszaru ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz artystyczne - prowadzone odpowiednio w publicznych, bądź niepublicznych szkołach artystycznych, a ściślej w publicznych i niepublicznych szkołach plastycznych.

W tym miejscu konieczne jest przytoczenie krótkiego wyjaśnienia, pojawiających się w dalszej części niniejszego opracowania, określeń, pojęć i znaczeń, dotyczących szkoły publicznej i niepublicznej, a mianowicie:

1. Szkołą publiczną jest szkoła, która:

- 1) zapewnia bezpłatne nauczanie w zakresie ramowych planów nauczania;
- 2) przeprowadza rekrutację uczniów w oparciu o zasadę powszechnej dostępności;
- 3) zatrudnia nauczycieli posiadających kwalifikacje określone w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem ust. 1a ustawy o systemie oświaty;
- 4) realizuje:
 - a) programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego, a w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe - również podstawę programową kształcenia w zawodach,
 - b) ramowy plan nauczania;
- 5) realizuje ustalone przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania zasady oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów (w przypadku szkoły artystycznej stosuje zasady ustalone przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego).

2. Szkoła publiczna może być zakładana i prowadzona przez:

- a) jednostkę samorządu terytorialnego (jednostki samorządu terytorialnego mogą zakładać jedynie szkoły publiczne),
- b) inną osobę prawną (niż jednostka samorządu terytorialnego),
- c) osobę fizyczną.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zakłada i prowadzi publiczne szkoły i placówki artystyczne, co nie umniejsza prawa osoby

prawnej innej niż jednostka samorządu terytorialnego i osoby fizycznej do zakładania publicznej szkoły artystycznej.

4. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może zakładać i prowadzić publiczne szkoły i placówki o charakterze eksperymentalnym.
5. Szkoły publiczne umożliwiają uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych.
6. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej do wydawania świadectw lub dyplomów państwowych.
7. Świadectwa i dyplomy państwowe wydawane **przez uprawnione do tego szkoły**, placówki kształcenia ustawicznego i placówki kształcenia praktycznego, zakłady kształcenia nauczycieli, kolegia pracowników służb społecznych oraz okręgowe komisje egzaminacyjne są dokumentami urzędowymi.
8. Szkołę niepubliczną mogą zakładać i prowadzić osoby prawne oraz osoby fizyczne.
9. W szkole niepublicznej może być stosowana odpłatność za naukę.
10. Szkołą niepubliczną posiadającą uprawnienia szkoły publicznej jest szkoła, która uzyskała prawo wydawania świadectw i dyplomów państwowych ukończenia szkoły (dyplom taki jest równoważny z dyplomem szkoły publicznej) po spełnieniu warunków określonych w art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty. Zatem, niepubliczna szkoła artystyczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli:
 - realizuje programy nauczania uwzględniające podstawy programowe obowiązkowych przedmiotów artystycznych i podstawę programową kształcenia ogólnego (w szkołach realizujących kształcenie ogólne) a w przypadku szkół artystycznych II stopnia również podstawę programową kształcenia w danym zawodzie (specjalności);
 - realizuje zajęcia edukacyjne w cyklu nie krótszym oraz w wymiarze nie niższym niż łączny wymiar obowiązkowych zajęć edukacyjnych określony w ramowym planie nauczania publicznej szkoły artystycznej danego typu;
 - stosuje ustalone przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zasady klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów, z wyjątkiem egzaminów wstępnych;
 - prowadzi dokumentację przebiegu nauczania ustaloną dla publicznych szkół artystycznych;

- w przypadku szkoły II stopnia - kształci w zawodach kształcenia artystycznego ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, określonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- zatrudnia nauczycieli przedmiotów obowiązkowych posiadających kwalifikacje określone dla nauczycieli publicznych szkół artystycznych (w tym miejscu ma zastosowanie odpowiednio przepis art. 7 ust. 1a i 1d ustawy, przy czym w przypadku zatrudniania do nauczania przedmiotów artystycznych osoby nie będącej nauczycielem - za zgodą ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego).

W szkołach ponadgimnazjalnych (szkoła zawodowa, technikum, szkoła policealna) w obszarze ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania (czytaj: Ministra Edukacji Narodowej) prowadzone jest kształcenie w następujących zawodach technicznych (nieartystycznych) przydatnych do obsługi widowisk teatralnych, filmowych i telewizyjnych: stolarz, ślusarz, krawiec, malarz, tapicer, szewc, kaletnik, perukarz, charakteryzator, elektryk i akustyk. W istocie umiejętności uzyskane w ramach tych zawodów stają się przydatne dopiero po uzyskaniu przez posiadacza dyplomu odpowiedniego przygotowania artystycznego, które uzyskuje on najczęściej w trakcie pracy zawodowej przy tworzeniu oraz obsłudze widowisk teatralnych lub innych.

Szkoły plastyczne będące szkołami artystycznymi to:

- sześćioletnia ogólnokształcąca szkoła sztuk pięknych (realizująca kształcenie ogólne na poziomie gimnazjum i liceum ogólnokształcącego oraz kształcenie artystyczne),
- **czteroletnie liceum plastyczne (realizujące kształcenie ogólne na poziomie liceum ogólnokształcącego oraz kształcenie artystyczne),**
- dwuletnia policealna szkoła plastyczna (realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne)

Wymienione powyżej typy szkół plastycznych kształcą w zawodzie plastyk, między innymi, w specjalności techniki scenograficzne - w specjalizacjach:

- charakteryzacja i wizaż
- modelatorstwo i dekoratorstwo
- stylizacja kostiumu i kreacja wizerunku.

Szkoły plastyczne kształcą także w specjalnościach i specjalizacjach, które przy odpowiednio opracowanych i realizowanych programach nauczania, odnoszących się do podstawy programowej kształcenia w zawodzie plastyk, umożliwiają przygotowanie absolwentów tych specjalności i specjalizacji do działań także w pracowniach teatralnych, filmowych i telewizyjnych. Zatem mogą stać się, być może, przydatne w działaniach scenograficznych. Szczególnie warto rozważyć:

- specjalność: formy użytkowe - specjalizacje:
 - projektowanie ubioru
 - meblarstwo artystyczne

W szkole plastycznej możliwe jest kształcenie w ramach zawodu plastyk w kilku specjalnościach i specjalizacjach.

Próba połączenia kształcenia artystycznych technik scenograficznych oraz zawodów nieartystycznych w ramach jednej szkoły publicznej byłoby możliwe jedynie w ramach szkoły eksperymentalnej, którą może założyć wyłącznie minister właściwy do spraw oświaty i wychowania (MEN). Realna możliwość założenia szkoły eksperymentalnej kształcącej w zakresie technik teatralnych, filmowych i telewizyjnych przez MEN nawet w optymistycznym założeniu jest minimalna, a ewentualna realizacja projektu założenia takiej szkoły przeciągnęłaby się znacznie w czasie.

Z powodów oczywistych, z których najistotniejszymi są sprawy finansowe, również nierealne pozostają możliwości założenia publicznej szkoły technik teatralnych, filmowych i telewizyjnych w Warszawie przez władze samorządowe Warszawy, jak i przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (czytaj: Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

Pozostają zatem do rozważenia dwie realne możliwości założenia projektowanej szkoły, a mianowicie jako:

- 1) szkoły publicznej pn. *Liceum Plastyczne Technik Teatralnych, Filmowych i Telewizyjnych w Warszawie*,

bądź

- 2) szkoły niepublicznej posiadającej uprawnienia szkoły publicznej pn. *Niepubliczne Liceum Plastyczne Technik Teatralnych, Filmowych i Telewizyjnych w Warszawie*.

Zatem *Liceum Plastyczne Technik Teatralnych Filmowych i Telewizyjnych w Warszawie* mogłoby być założone jako publiczna szkoła artystyczna, bądź jako niepubliczna szkoła artystyczna o uprawnieniach szkoły publicznej. Podmiotem założycielskim każdej z wymienionych rodzajów szkół może być osoba prawna inna niż jednostka samorządu terytorialnego, czyli stowarzyszenie, fundacja, instytucja kultury.

Podobieństwa i różnice pomiędzy procedurami zakładania publicznej szkoły artystycznej i niepublicznej szkoły artystycznej, wynikające z aktualnie obowiązujących w Polsce przepisów prawa oświatowego, przedstawiam poniżej w tabeli.

Dla wychwycenia istotnych dla naszego projektu powołania szkoły podobieństw i różnic w procesie zakładania oraz w działaniu każdej z tych szkół, w tym miejscu ponownie odsyłam do przedstawionego wcześniej słownika pojęć i znaczeń.

L.p.	Publiczna szkoła artystyczna zakładana przez osobę prawną lub fizyczną	Niepubliczna szkoła artystyczna posiadająca uprawnienia szkoły publicznej zakładana przez osobę prawną lub fizyczną
1	<u>Podstawa prawna:</u> 1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą” - art. 58 - 67a. 2. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 4 czerwca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków udzielania i cofania zezwolenia na założenie publicznej szkoły artystycznej przez osobę prawną lub osobę fizyczną (Dz. U. z 2003 r. Nr 116, poz. 1099), zwane dalej „rozporządzeniem”.	<u>Podstawa prawna:</u> Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą” - art. 82 - 90a.
2	<u>Zakładanie szkoły (art. 58 ust. 3-4 i 5-6 ustawy):</u> 1. Osoba prawna inna niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna może założyć publiczną	<u>Zakładanie szkoły (art. 82 ust. 1a ustawy):</u> 1. Osoby prawne i fizyczne mogą zakładać niepubliczne szkoły artystyczne po uzyskaniu wpisu do

	szkołę artystyczną po uzyskaniu zezwolenia ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zwanego dalej Ministrem Kultury lub MKiDN. 2. Zadania Ministra Kultury w zakresie rozpatrywania wniosku o udzielenie zezwolenia na założenie szkoły, o której mowa w pkt 1 realizuje Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie, zwane dalej Centrum, przy czym zezwoienia w drodze decyzji administracyjnej udziela Minister Kultury. 3. Wniosek do Ministra Kultury o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 58 ust. 3 ustawy, składa się wraz z projektem aktu założycielskiego i statutu; wniosek zawiera także dane niezbędne do wpisania szkoły lub placówki do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej. Wniosek składa się nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok, w którym ma nastąpić uruchomienie szkoły. Termin ten może zostać przedłużony za zgodą Ministra Kultury.	ewidencji prowadzonej przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (czytaj: Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego), zwanego dalej Ministrem Kultury lub MKiDN. 2. Zadania Ministra Kultury w zakresie ewidencjonowania niepublicznych szkół artystycznych realizuje Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie, zwane dalej Centrum, przy czym zaświadczenie o wpisie szkoły do ewidencji podpisuje dyrektor Departamentu Szkolnictwa Artystycznego i Edukacji Kulturalnej w Ministerstwie Kultury, zwany dalej Departamentem Szkolnictwa Artystycznego lub DSA.
2	<u>Wnioskowanie do MKiDN w sprawie udzielenia zezwolenia na założenie szkoły publicznej (§ 1 ust. 2 rozporządzenia – patrz; poz. 1 pkt 2).</u> 1. Wniosek do Ministra Kultury o udzielenie zezwolenia na założenie publicznej szkoły artystycznej, zwanej	<u>Zgłoszenie do ewidencji (wniosek do MKiDN) - art. 82 ust. 2 ustawy.</u> Zgłoszenie do ewidencji niepublicznej szkoły artystycznej powinno zawierać: 1) oznaczenie osoby zamierzającej prowadzić szkołę, jej miejsce zamieszkania lub siedziby, a w

dalej „szkołą”, powinien zawierać: 1) oznaczenie założyciela szkoły, jego siedziby lub miejsca zamieszkania; 2) w przypadku osoby prawnej - wskazanie organu uprawnionego do prowadzenia w imieniu założyciela spraw szkoły; 3) określenie typu i nazwy szkoły, zawodu lub zawodów, w jakich szkoła będzie kształcić, oraz daty rozpoczęcia działalności szkoły; 4) wskazanie siedziby szkoły. 2. Do wniosku załącza się: 1) kopię statutu lub innego dokumentu stanowiącego podstawę funkcjonowania osoby prawnej, a w przypadku osoby fizycznej - wypis z dowodu osobistego potwierdzający imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania; 2) projekt aktu założycielskiego szkoły; 3) projekt statutu szkoły; 4) wykaz nauczycieli przewidzianych do zatrudnienia w szkole, wraz z informacją o ich kwalifikacjach (dotyczy także kwalifikacji dyrektora szkoły); 5) informację o warunkach lokalowych szkoły i jej wyposażeniu w pomoce dydaktyczne oraz sprzęt niezbędny do realizacji zadań statutowych; 6) opinie straży pożarnej i stacji	przypadku osoby prawnej – statut lub wypis ze statutu potwierdzający uprawnienie osoby prawnej do prowadzenia działalności oświatowej, 2) określenie odpowiednio typu i rodzaju szkoły oraz daty rozpoczęcia jej funkcjonowania, a w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe – nazw zawodów, w jakich szkoła będzie kształcić, zgodnych z nazwami zawodów występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, lub klasyfikacji zawodów i specjalności ustalanej na potrzeby rynku pracy przez ministra właściwego do spraw pracy, 3) wskazanie miejsca prowadzenia szkoły oraz informację o warunkach lokalowych zapewniających: a) możliwość prowadzenia zajęć dydaktyczno – wychowawczych, b) realizację innych zadań statutowych, c) w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe - możliwość realizacji praktycznej nauki zawodu, d) bezpieczne i higieniczne warunki nauki i pracy, zgodnie z odrębnymi przepisami, 4) potwierdzenie spełniania warunków lokalowych, o których mowa w pkt. 3) aktem własności, umową najmu lub użyczenia zawartą na czas nie krótszy niż 1 rok szkolny, odpowiednimi pisemnymi poświadczeniami (opiniami) służb sanitarnych i przeciwpożarowych
--	---

	sanitarno-epidemiologicznej o warunkach bezpieczeństwa i higieny w budynku, w którym mieścić się będzie szkoła, i najbliższym jego otoczeniu; 7) zobowiązanie do zapewnienia warunków działania szkoły, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki, a także zobowiązanie do przestrzegania przepisów dotyczących szkół publicznych.	oraz nadzoru budowlanego (w przypadku budynku lub pomieszczeń nowooddawanych do użytku); 5) statut szkoły, 6) dane dotyczące kwalifikacji pracowników pedagogicznych i dyrektora, przewidzianych do zatrudnienia w szkole, 7) zobowiązanie do przestrzegania wymagań określonych w art. 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, w przypadku szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne ubiegającej się o nadanie uprawnień szkoły publicznej z dniem rozpoczęcia działalności, 8) dane niezbędne do wpisania szkoły lub placówki do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej.
3	<u>Udzielanie zezwolenia na założenie szkoły (§ 2 - 4 rozporządzenia - patrz; poz. 1 pkt 2).</u> 1. Minister Kultury udziela zezwolenia na założenie szkoły, jeżeli: 1) projekt aktu założycielskiego i projekt statutu szkoły są zgodne	<u>Nadanie uprawnień szkoły publicznej z dniem rozpoczęcia działalności (art. 82 ust. 2a ustawy).</u> W przypadku szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne (ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkoły sztuk

z przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwanej dalej „ustawą”, oraz aktów prawnych wydanych na jej podstawie; 2) utworzenie szkoły będzie stanowiło korzystne uzupełnienie sieci szkół artystycznych w regionie lub w kraju; 3) proponowany zawód lub zawody, w jakich szkoła będzie kształcić, są zgodne z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego, określona w odrębnych przepisach; 4) nauczyciele posiadają kwalifikacje wymagane do zatrudnienia w szkole publicznej (tutaj czytaj: w szkole plastycznej); 5) warunki lokalowe oraz wyposażenie szkoły w sprzęt i pomoce dydaktyczne (czytaj: warsztaty i pracownie z odpowiednim wyposażeniem) zapewniają realizację statutowych zadań szkoły, w tym bezpieczne i higieniczne warunki nauki, wychowania i opieki. 2. Zezwolenie określa: 1) założyciela i jego siedzibę lub miejsce zamieszkania; 2) nazwę szkoły i jej adres; 3) typ szkoły oraz zawód lub zawody (czytaj: specjalności i specjalizacje w zawodzie plastyk), w jakich szkoła będzie kształcić;	pięknych, ogólnokształcącej szkoły baletowej i liceum plastycznego) ubiegającej się o nadanie uprawnień szkoły publicznej z dniem rozpoczęcia działalności, wpis do ewidencji może nastąpić, jeżeli przedłożona dokumentacja potwierdza możliwość spełnienia przez szkołę w zakresie nauczania zajęć (przedmiotów) artystycznych wymagań określonych w art. 7 ust. 3 ustawy, a ponadto osoba prowadząca szkołę przedstawi pozytywną opinię właściwego Kuratora Oświaty o spełnianiu w zakresie nauczania przedmiotów ogólnokształcących wymagań określonych w art. 7 ust. 3 ustawy, a ponadto przedstawi pisemne zobowiązanie do przestrzegania wymagań określonych w art. 7 ust. 3 ustawy (patrz wyżej w poz. 2 pkt 7).
--	--

	4) termin rozpoczęcia działalności szkoły. 3. Udzielenie zezwolenia na założenie Szkoły oraz odmowa jego udzielenia następuje w drodze decyzji administracyjnej Ministra Kultury. 4. Zezwolenie wydaje się na czas nieokreślony.	
4	<u>Założenie szkoły publicznej (art. 58 ust. 1 i 6 - 7 ustawy).</u> 1. Szkołę publiczną zakłada się na podstawie aktu założycielskiego, który określa jej typ, nazwę i siedzibę. 2. Osoba prawna inna niż jednostka Samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna, zakładająca szkołę, podpisuje akt założycielski oraz nadaje pierwszy statut. 3. Akt założycielski i statut szkoły publicznej założyciel szkoły przesyła właściwemu Kuratorowi Oświaty oraz Ministrowi Kultury, który jest organem sprawującym nadzór pedagogiczny nad szkołą.	<u>Wpisanie szkoły do ewidencji niepublicznych szkół artystycznych (art. 82 ust. 3 - 3a ustawy).</u> Departament Szkolnictwa Artystycznego dokonuje wpisu do ewidencji w ciągu 30 dni od daty zgłoszenia oraz z urzędu doręcza zgłaszającemu zaświadczenie o wpisie do ewidencji, kopię zaświadczenia przekazuje Centrum, organowi podatkowemu, a w przypadku szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne również właściwemu Kuratorowi Oświaty. Zaświadczenie o wpisie do ewidencji zawiera: 1) nazwę organu, który dokonał wpisu szkoły do ewidencji, 2) datę i numer wpisu do ewidencji, 3) nazwę oraz odpowiednio typ i rodzaj szkoły, 4) osobę prawną lub fizyczną prowadzącą szkołę, 5) adres szkoły, 6) w przypadku szkoły artystycznej prowadzącej kształcenie zawodowe – nazwy zawodów w jakich szkoła kształci wraz z odpowiadającymi im specjalnościami

		(specjalizacjami).
5		<u>Odmowa wpisu do ewidencji (art. 82 ust. 4 ustawy)</u> Minister Kultury wydaje decyzję o odmowie wpisu do ewidencji, jeżeli: 1) zgłoszenie nie zawiera danych wymienionych w pkt. 3 i mimo wezwania nie zostało uzupełnione w wyznaczonym terminie, 2) statut szkoły jest sprzeczny z obowiązującym prawem i mimo wezwania nie został zmieniony, 3) w przypadku szkoły ubiegającej się o uprawnienia z dniem rozpoczęcia działalności statut szkoły i inne dokumenty załączone do zgłoszenia do ewidencji nie zawierają danych potwierdzających możliwość spełnienia przez szkołę, zgodnie ze złożonym zobowiązaniem, wymogów określonych w art. 7 ust. 3 ustawy.
6	<u>Statut szkoły publicznej (art. 60 ust. 2 ustawy)</u> 1. Statut szkoły lub placówki publicznej powinien określać w szczególności: 1) nazwę i typ szkoły oraz ich cele i zadania; 2) organ prowadzący szkołę; 3) organy szkoły oraz ich kompetencje; 4) organizację szkoły lub placówki; 5) zakres zadań nauczycieli oraz innych pracowników szkoły lub placówki; 6) prawa i obowiązki uczniów,	<u>Statut szkoły niepublicznej (art. 84 ust. 2 ustawy)</u> 1. Szkoła lub placówka działa na podstawie statutu nadanego przez osobę prowadzącą. 2. Statut szkoły lub placówki powinien określać: 1) nazwę, typ szkoły oraz jej zadania; 2) osobę prowadzącą szkołę; 3) organy szkoły oraz zakres ich zadań; 4) organizację szkoły; 5) prawa i obowiązki pracowników oraz uczniów szkoły, w tym przypadki, w których uczeń może zostać

w tym przypadki, w których uczeń może zostać skreślony z listy uczniów szkoły. 2. Szczegółowe ustalenia statutu szkoły powinny uwzględniać przepisy w szczególności niżej wymienionych rozporządzeń Ministra Kultury: a) rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 31 sierpnia 2005 r. w sprawie ramowego statutu publicznych szkół i placówek artystycznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 181, poz. 1507 ze zmianą z 18.04. 2011 r. w Dz. U. z 2011 r. Nr 89, poz. 511); b) rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 8 kwietnia 1008 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 65, poz. 400 z późn. zm). <u>Uwaga:</u> Osoba prowadząca szkołę publiczną nadaje szkole pierwszy statut, natomiast zmiany statutu lub niektórych jego postanowień dokonuje rada pedagogiczna w przypadku, gdy w szkole nie działa rada szkoły. Przepis art. 57 ustawy stanowi, że przepisy art. 50 - 53 ustawy dotyczące społecznych organów szkoły, w tym rady szkoły, nie dotyczą szkół i placówek publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki	skreślony z listy uczniów szkoły; 6) sposób uzyskiwania środków finansowych na działalność szkoły; 7) zasady przyjmowania uczniów do szkoły. 3. W statucie powinny być zawarte szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 8 kwietnia 1008 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 65, poz. 400 z późn. zm.). <u>Uwaga:</u> Osoba prowadząca szkołę niepubliczną, posiadająca uprawnienia szkoły publicznej, nadaje szkole zarówno pierwszy statut, jak i kolejne statuty, a także dokonuje w nich zmian.
--	--

	samorządu terytorialnego lub przez osoby fizyczne.	
7		<u>Zmiany we wpisie do ewidencji (art. 82 ust. 5 ustawy)</u> Osoba prowadząca szkołę jest obowiązana zgłosić Departamentowi Szkolnictwa Artystycznego oraz Centrum w ciągu 14 dni zmiany w danych zawartych w zgłoszeniu, powstałe po wpisie do ewidencji.
8	<u>Cofnięcie zezwolenia na założenie szkoły (§ 5 rozporządzenia – patrz; poz. 1 pkt 2).</u> 1. Zezwolenie może być cofnięte w przypadku: 1) nierozpoczęcia działalności przez szkołę w terminie określonym w zezwoleniu; 2) przerwania działalności szkoły na okres dłuższy niż miesiąc, niewynikający z przepisów w sprawie organizacji roku szkolnego; 3) prawomocnego orzeczenia sądu zakazującego działalności oświatowej osobie fizycznej będącej założycielem; 4) określonym w art. 34 ust. 3 ustawy (cytuję przepis: „w przypadku szkoły prowadzonej przez osobę prawną lub fizyczną, niewykonanie polecenia, o którym mowa w ust. 1 lub 2 ustawy (dot. usunięcia uchybień), może stanowić podstawę cofnięcia,	<u>Wykreślenie z ewidencji (art. 83 ustawy):</u> 1. Wpis do ewidencji podlega wykreśleniu w przypadkach: 1) niepodjęcia działalności przez szkołę w terminie wskazanym w zgłoszeniu do ewidencji, 2) Prawomocnego orzeczenia sądu zakazującego osobie fizycznej, prowadzącej szkołę, prowadzenia działalności oświatowej, 3) stwierdzenia w trybie nadzoru pedagogicznego, że działalność szkoły jest sprzeczna z przepisami ustawy i statutem, a w ogólnokształcącej szkole muzycznej I stopnia, ogólnokształcącej szkole muzycznej II stopnia, ogólnokształcącej szkole sztuk pięknych i ogólnokształcącej szkole baletowej i liceum plastycznym są także nie wypełniane zobowiązania, o których mowa w pkt. 3 ppkt. 6 - jeżeli osoba prowadząca szkołę w

	w drodze decyzji, zezwolenia na założenie tej szkoły. Cofnięcie zezwolenia na założenie szkoły jest równoznaczne z postawieniem jej w stan likwidacji”); 5) zmiany lub wprowadzenia nowego zawodu z naruszeniem art. 39 ust. 5 ustawy (cytuję przepis: „dyrektor szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę, ustala zawody, w których kształci szkoła, po zasięgnięciu opinii powiatowej i wojewódzkiej rady zatrudnienia co do zgodności z potrzebami rynku pracy”). 2. Cofnięcie zezwolenia następuje w drodze decyzji administracyjnej.	wyznaczonym terminie nie zastosowała się do poleceń organu sprawującego nadzór pedagogiczny, 4) dokonania wpisu z naruszeniem prawa, 5) zaprzestania działalności przez szkołę przez okres dłuższy niż trzy miesiące. 2. Wykreślenie z ewidencji następuje na wniosek dyrektora Centrum w drodze decyzji Ministra Kultury w terminie określonym w decyzji i jest równoznaczne z likwidacją szkoły.
9	<u>Likwidacja szkoły (art. 59 ust. 1 i 3 - 4 ustawy).</u> 1. Szkoła publiczna może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego przez organ prowadzący szkołę, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu, a także kształcącej w tym samym lub zbliżonym zawodzie. Organ prowadzący jest obowiązany, co najmniej na 6 miesięcy przed terminem zawiadomić o zamiarze likwidacji szkoły: rodziców uczniów (w przypadku szkoły dla dorosłych – uczniów), właściwego kuratora oświaty oraz organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia szkół danego typu (czytaj: prezydenta, starostę, burmistrza, wójta). 2. Szkoła publiczna prowadzona przez	<u>Likwidacja szkoły (art. 83 ustawy).</u> 1. Osoba prowadząca szkołę może ją zlikwidować z końcem roku szkolnego. W tym przypadku osoba prowadząca szkołę jest zobowiązana co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji zawiadomić o zamiarze i przyczynach likwidacji: rodziców uczniów, Departament Szkolnictwa Artystycznego, Centrum jako jednostkę realizującą zadania ewidencjonowani szkoły, oraz gminę, na której terenie jest położona szkoła. 2. Dokumentację przebiegu nauczania zlikwidowanej szkoły przekazuje się Centrum, a po zakończeniu likwidacji wpis do ewidencji podlega wykreśleniu.

	osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną może zostać zlikwidowana za zgodą organu, który udzielił zezwolenia na jej założenie (czytaj: w przypadku szkoły artystycznej – za zgodą Ministra Kultury). 3. Dokumentację zlikwidowanej szkoły lub placówki publicznej prowadzonej przez osobę prawną lub fizyczną przekazuje się właściwemu organowi jednostki samorządu terytorialnego, o którym mowa w art. 58 ust. 3 ustawy, z wyjątkiem dokumentacji przebiegu nauczania, którą przekazuje się organowi sprawującemu nadzór pedagogiczny (czytaj: w przypadku szkoły artystycznej – Ministrowi Kultury), w terminie jednego miesiąca od dnia zakończenia likwidacji.	
10	<u>Utworzenie zespołu szkół (art. 90 a ustawy).</u> Osoba fizyczna lub osoba prawna niebędąca jednostką samorządu terytorialnego, prowadząca szkoły publiczne, może dla celów organizacyjnych połączyć je w zespół i określić zasady działania zespołu. Połączenie nie narusza odrębności szkół lub placówek w zakresie określonym w ustawie, w szczególności w zakresie uzyskiwania zezwolenia, cofania zezwolenia oraz uzyskiwania dotacji.	<u>Utworzenie zespołu szkół (art. 90 a ustawy).</u> Osoba prowadząca szkoły niepubliczne może dla celów organizacyjnych połączyć je w zespół i określić zasady działania zespołu. Połączenie nie narusza odrębności szkół w zakresie określonym w ustawie, w szczególności w zakresie wpisywania do ewidencji i wykreślenia z niej, uzyskiwania i utraty uprawnień szkoły publicznej oraz uzyskiwania dotacji.
11	<u>Eksperymenty w publicznej szkole artystycznej</u>	<u>Nadawanie uprawnień w trybie eksperymentu</u>

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 31 sierpnia 2012 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki artystyczne (Dz. U. z 2012 r., poz. 999). 1. Eksperyment może obejmować wszystkie lub wybrane zajęcia edukacyjne, całą szkołę lub jej część, w szczególności wydział, sekcję, specjalność, specjalizację, klasę, grupę, ciąg klas lub grup. 2. Rozpoczęcie eksperymentu może nastąpić po zapewnieniu przez szkołę warunków kadrowych i organizacyjnych niezbędnych do realizacji planowanych działań innowacyjnych i eksperymentalnych. 3. Eksperyment może w szczególności dotyczyć: 1) cyklu kształcenia; 2) ramowego planu nauczania określonego w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach artystycznych; 3) podstawy programowej kształcenia w zawodzie plastyk określonej w przepisach w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych. 4) wprowadzenia specjalności lub specjalizacji nieujętej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie plastyk określonej w przepisach w sprawie podstaw programowych kształcenia w	Podstawa prawna: art. 86 ustawy: 1. Minister Edukacji Narodowej, zwany dalej Ministrem Edukacji lub MEN, może nadać uprawnienia szkoły publicznej szkole nie spełniającej warunków określonych w art. 7 ust. 3 ustawy, w szczególności, jeżeli uzna ją za eksperymentalną. 2. Osoba prowadząca szkołę niepubliczną składa wniosek o nadanie szkole uprawnień szkoły publicznej do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania za pośrednictwem kuratora oświaty, który dołącza swoją opinię. 3. Wniosek o uznanie szkoły za eksperymentalną powinien zawierać w szczególności: 1) określenie celu, założeń i sposobu realizacji eksperymentu; 2) opinię instytucji naukowej dotyczącą założeń eksperymentu wraz ze zgodą tej instytucji na sprawowanie opieki nad przebiegiem eksperymentu i dokonanie jego oceny; 3) zgodę rady pedagogicznej; 4) w przypadku eksperymentu dotyczącego kształcenia w zawodzie nieumieszczonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, o której mowa w art. 24 ust. 1 ustawy, także uzasadnienie potrzeby kształcenia w tym zawodzie wraz z opiniami: a) wojewódzkiej lub powiatowej rady zatrudnienia wydanymi po uzyskaniu stanowiska wojewódzkiego lub powiatowego urzędu pracy, b) organu samorządu gospodarczego lub innej
--	--

zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych; 5) wprowadzenia kształcenia w zawodzie nieumieszczonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego określonej w przepisach w sprawie klasyfikacji szkolnictwa zawodowego; 6) sposobu oceniania, klasyfikowania, promowania uczniów i przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w zakresie podstawy programowej kształcenia w zawodzie, określonej w przepisach w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych, pod warunkiem, że w istotny sposób nie zmienia sytuacji ucznia objętego eksperymentem. 4. Uchwała rady pedagogicznej szkoły w sprawie wprowadzenia eksperymentu może być podjęta po uzyskaniu: 1) pisemnego projektu eksperymentu, obejmującego cele, założenia i sposób realizacji eksperymentu oraz proponowany czas jego trwania; 2) pisemnej zgody nauczycieli, którzy będą uczestniczyć w realizacji eksperymentu; 3) pisemnej opinii rady szkoły, jeżeli rada szkoły została powołana;	organizacji gospodarczej właściwej dla danego zawodu albo organizacji pracodawców, c) instytucji naukowej lub stowarzyszenia zawodowego właściwego dla danego zawodu w zakresie oceny merytorycznej zawartości programu nauczania przewidzianego dla danego zawodu, d) ministra właściwego dla danego zawodu (czytaj: ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego dla zawodu artystycznego) w zakresie ewentualnego wprowadzenia tego zawodu do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego. 4. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania (MEN), nadając uprawnienia, o których mowa w pkt 1, określa niezbędne warunki funkcjonowania szkoły, uwzględniając w szczególności założenia i sposób realizacji eksperymentu, wskazane we wniosku.
--	--

	4) pisemnej zgody autora lub autorów eksperymentu na jego prowadzenie w szkole; 5) pisemnej opinii jednostki naukowej, w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615 oraz z 2011 r. Nr 84, poz. 455 i Nr 185, poz. 1092), dotyczącej projektu eksperymentu oraz pisemnej zgody tej jednostki na sprawowanie opieki nad przebiegiem eksperymentu i dokonanie oceny eksperymentu po jego zakończeniu; 6) pisemnej opinii wojewódzkiej rady zatrudnienia dotyczącej potrzeb rynku pracy i strategii rozwoju województwa – w przypadku eksperymentu dotyczącego wprowadzenia kształcenia w zawodzie nieumieszczonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego określonej w przepisach w sprawie klasyfikacji szkolnictwa zawodowego; 7) zgody organu prowadzącego – w przypadku eksperymentu wymagającego przyznania szkole dodatkowych środków finansowych. 5. Prowadzenie eksperymentu w szkole wymaga zgody Ministra Kultury. 6. Dyrektor szkoły, na podstawie uchwały rady pedagogicznej, o której mowa w pkt 4, występuje do Ministra Kultury z wnioskiem o wyrażenie zgody na prowadzenie eksperymentu, w terminie do dnia 31 marca roku	
--	---	--

	szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym jest planowane rozpoczęcie eksperymentu. 7. Wniosek powinien zawierać: 1) uchwałę rady pedagogicznej w sprawie wprowadzenia eksperymentu wraz z przyjętym projektem eksperymentu; 2) zgody i opinie, o których mowa w § 8; 3) informację o kwalifikacjach nauczycieli uczestniczących w realizacji eksperymentu; 4) informację o wyposażeniu szkoły w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji eksperymentu. 8. Wniosek składa się za pośrednictwem Centrum Edukacji Artystycznej, które dołącza swoją opinię. 9. Prowadzenie eksperymentu w szkole może nastąpić także z inicjatywy Ministra Kultury za zgodą szkoły wyrażoną uchwałą rady pedagogicznej. 10. W przypadku stwierdzenia przez Centrum, że eksperyment jest prowadzony niezgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu lub powoduje obniżenie jakości pracy dydaktycznej, wychowawczej lub opiekuńczej szkoły, Minister Kultury może postanowić o zaprzestaniu prowadzenia eksperymentu.	
12	<u>Udzielanie dotacji szkołom publicznym prowadzonym przez osobę fizyczną lub osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego</u>	<u>Udzielanie dotacji szkołom niepublicznym posiadającym uprawnienia szkoły publicznej (art. 90</u>

<u>(art. 80 ust. 1i 5 - 6a ustawy).</u> 1. Szkoły publiczne prowadzone przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne prowadzą gospodarkę finansową według zasad określonych przez organ lub podmiot prowadzący szkołę. 2. Publiczne szkoły artystyczne prowadzone przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne otrzymują na każdego ucznia dotację z budżetu państwa w wysokości równej wydatkom przewidzianym na jednego ucznia w szkołach tego samego typu prowadzonych przez Ministra Kultury. 3. Dotacje, o których mowa w pkt 2, są przekazywane na rachunek bankowy szkoły lub zespołu szkół w 12 częściach w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca, z tym że część za grudzień jest przekazywana w terminie do dnia 15 grudnia. 4. Do dotacji, o których mowa w pkt 2 i 3, stosuje się odpowiednio art. 80 ust. 3d - 3g oraz 3i ustawy (przepisy te dotyczą wydatkowania dotacji oraz przeprowadzania kontroli wydatkowania dotacji). 5. Szczegółowe zasady udzielania dotacji zostały ustalone w rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 12 sierpnia 2010 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji publicznym szkołom artystycznym zakładanym i prowadzonym przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego i osoby	<u>ust. 4a - 4f ustawy).</u> 1. Niepubliczne szkoły artystyczne o uprawnieniach szkół publicznych otrzymują dotacje z budżetu państwa. 2. Zadania ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w zakresie udzielania dotacji realizuje Centrum Edukacji Artystycznej. 3. Dotacje dla niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach szkół publicznych, w których realizowany jest obowiązek szkolny lub obowiązek nauki (szkoły artystyczne realizujące kształcenie artystyczne i ogólne), przysługują na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż kwota wydatków bieżących ustalonych dla szkół tego samego typu prowadzonych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na jednego ucznia, pod warunkiem że osoba prowadząca niepubliczną szkołę poda ministrowi do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (czytaj: Centrum Edukacji Artystycznej) planowaną liczbę uczniów, nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji. 4. Dotacje dla niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach szkół publicznych niewymienionych w pkt 3 (są to szkoły realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne) przysługują na każdego ucznia uczestniczącego w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych w danym miesiącu, w wysokości nie niższej niż 50% wydatków bieżących ustalonych dla szkół tego samego typu prowadzonych
---	--

	fizyczne (Dz. U. z 2010 r. Nr 162, poz. 1090).	przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na jednego ucznia, pod warunkiem że osoba prowadząca niepubliczną szkołę poda ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego informację o planowanej liczbie uczniów nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielania dotacji. 5. Dotacje, o których mowa w pkt 3 i 4, są przekazywane na rachunek bankowy szkoły lub zespołu szkół w 12 częściach w terminie do ostatniego dnia każdego miesiąca, z tym że część za grudzień jest przekazywana w terminie do dnia 15 grudnia 6. Do dotacji, o których mowa w pkt 3 i 4, stosuje się odpowiednio art. 90 ust. 2f oraz 3d - 3i ustawy (przepisy te dotyczą wydatkowania dotacji oraz przeprowadzania kontroli wydatkowania dotacji). 7. Szczegółowe zasady udzielania dotacji zostały ustalone w rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 12 sierpnia 2010 r. w sprawie dotacji przyznawanym niepublicznym szkołom artystycznym (Dz. U. z 2010 r. Nr 162, poz. 1091).
13	<u>Zwolnienia z podatków i opłat (art. 81 ust. 2 ustawy).</u> Publiczne szkoły oraz prowadzące je organy są zwolnione z podatku od nieruchomości, podatku leśnego i podatku rolnego w zakresie	<u>Zwolnienia z podatków i opłat (art. 90 ust. 7 ustawy).</u> Niepubliczne szkoły oraz prowadzące je organy są zwolnione z podatku od nieruchomości, podatku leśnego i podatku rolnego w zakresie

	nieruchomości zajętych na działalność oświatową, na zasadach określonych w odrębnych ustawach.	nieruchomości zajętych na działalność oświatową, na zasadach określonych w odrębnych ustawach.
14	<u>Uprawnienia nauczycieli wynikające z ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r, Karta Nauczyciela (tekst jednolity z 2014 r. poz. 191).</u> W związku z art. 91b ust. 2 pkt 3, do nauczyciela zatrudnionego w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, w tym do nauczyciela zatrudnionego na stanowisku dyrektora, mają zastosowanie przepisy art. 6, art. 9-9i, art. 22 ust. 3 i 4, art. 26, art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3, art. 51, art. 70a ust. 3, 4 i 6, art. 75 - 86, art. 88 i art. 90.	<u>Uprawnienia nauczycieli wynikające z ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r, Karta Nauczyciela (tekst jednolity z 2014 r. poz. 191).</u> W związku z art. 91b ust. 2 pkt 3, do nauczyciela zatrudnionego w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, w tym do nauczyciela zatrudnionego na stanowisku dyrektora, mają zastosowanie przepisy art. 6, art. 9-9i, art. 22 ust. 3 i 4, art. 26, art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3, art. 51, art. 70a ust. 3, 4 i 6, art. 75 - 86, art. 88 i art. 90.
15	<u>Zadania organu prowadzącego szkołę publiczną (art. 5 ust. 7 ustawy).</u> 1. Organ prowadzący szkołę publiczną odpowiada za jej działalność. 2. Do zadań organu prowadzącego szkołę należy w szczególności: 1) zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki; 2) wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie; 3) zapewnienie obsługi administracyjnej, finansowej, w tym w zakresie wykonywania czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2 - 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.), i organizacyjnej	

	szkoły lub placówki; 4) wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych	
--	--	--

Z analizy przedstawionej powyżej procedury zakładania publicznego, bądź niepublicznego Liceum Plastycznego Technik Teatralnych, Filmowych i Telewizyjnych w Warszawie - obiektywnie rzecz ujmując - wynika, że przy licznych podobieństwach, ale też i różnicach w zakresie zakładania i funkcjonowania obu rodzajów szkół, propozycja założenia publicznego liceum plastycznego prowadzonego przez osobę prawną jest w sensie organizacyjnym i merytorycznym racjonalniejsza.

Za założeniem publicznej szkoły artystycznej mogą przemawiać w szczególności następujące przesłanki:

- pewniejsza i nieco wyższa niż dla szkoły niepublicznej dotacja z budżetu państwa,
- bezpłatne nauczanie w zakresie zajęć obowiązkowych, co może mieć pozytywne znaczenie przy naborze uczniów do szkoły,
- szersze niż w szkole niepublicznej uprawnienia organów szkoły: dyrektora i rady pedagogicznej, określone odpowiednio w zakresie decyzyjnym (dyrektora) oraz stanowiącym i opiniującym (rady pedagogicznej) w ustawie o systemie oświaty oraz w rozporządzeniach wykonawczych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (patrz: ramowy statut publicznej szkoły artystycznej),
- ustawowe określenie zadań, w tym powinności, organu prowadzącego (osoby prowadzącej szkołę) wobec prowadzonej szkoły,
- szerszy zakres działalności merytorycznej szkoły publicznej objęty nadzorem pedagogicznym: wewnętrznym (przez dyrektora szkoły) oraz zewnętrznym przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny nad szkołą (czytaj: Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego),

- jednoznacznie większe możliwości działalności publicznego liceum plastycznego po jego założeniu w przedmiocie prowadzenia działalności eksperymentalnej poprzez wprowadzenie do kształcenia zawodów przydatnych do działań scenograficznych w teatrach, telewizji, filmie i innych realizacjach widowiskowych, które nie zostały umieszczone w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego określonej w przepisach w sprawie klasyfikacji szkolnictwa zawodowego, a także wprowadzenie do kształcenia specjalności lub specjalizacji nieujętej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie plastyk określonej w przepisach w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych.

Przesłanka zawarta w ostatnim odnośniku ma istotne znaczenie dla zamierzonego w przyszłości rozszerzonego kształcenia w proponowanym liceum plastycznym, tym bardziej, że o zgodę na wprowadzenie działalności eksperymentalnej założona szkoła nie musiałaby zabiegać u Ministra Edukacji Narodowej a u Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który uprzednio udzielił zgody na założenie szkoły i który ze względów oczywistych kształcenie kadr na potrzeby kultury, w tym dla potrzeb instytucji kultury i instytucji artystycznych, traktuje jako zadanie wysokiej rangi.

Maksymilian Celeda

**ZAGADNIENIA EKONOMICZNO-ORGANIZACYJNE
LICEUM PLASTYCZNEGO TECHNIK TEATRALNYCH, FILMOWYCH
I TELEWIZYJNYCH**

Z inicjatywy Fundacji „Sztuka, Media, Film” czynione są starania o powołanie 4-letniej stacjonarnej szkoły artystycznej o nazwie Liceum Plastyczne – Szkoła Technik Teatralnych, Filmowych i Telewizyjnych z pionem przedmiotów ogólnokształcących, zakończonej egzaminem maturalnym i dyplomem z zakresu odpowiednich technik.

Na pierwszym etapie tworzenia szkoły jej pomysłodawcy siłą rzeczy odnoszą się do istniejącego stanu prawnego, a zatem projektują założenie liceum plastycznego technik scenograficznych. Dopiero później przewidywane są dalsze kroki, zmierzające do poszerzenia profilu nauczania. Zawarte poniżej uwagi odnoszą się do pierwszego etapu istnienia szkoły.

Zgodę na powołanie i prowadzenie szkoły wyraża Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego na podstawie art. 58 ust. 1 – 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn.zm).

Intencją Fundacji jest powołanie ponadgimnazjalnej, publicznej szkoły artystycznej, która zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego (Dz. U.2011.1570) kształcenie w zawodzie plastyk odbywa się w szkołach plastycznych w specjalnościach:

- *fotografia*
- *marketing dzieł sztuki*
- *reklama wizualna*
- *techniki graficzne*
- *techniki rzeźbiarskie*
- *techniki renowacyjne*
- *techniki scenograficzne*
- *formy użytkowe*

Specjalność najbliższa koncepcji inicjatorów powołania szkoły to techniki scenograficzne. Specjalność ta daje możliwość kształcenia w zakresie zawodów pomocniczo-twórczych dla potrzeb teatru, filmu i telewizji (brak odpowiednio przygotowanych

fachowców). Dotyczy to szczególnie zawodów wymagających przygotowania i uzdolnień plastycznych.

Kierunki kształcenia w tej specjalizacji to:

- charakteryzacja i stylizacja
- modelarstwo i dekoratorstwo (zabudowa sceny – meblarstwo teatralne)
- stylizacja kostiumu i kreacja wizerunku

Rozpoczęcie nauki w tej szkole planowane jest w roku szkolnym 2015/2016. Przewiduje się przyjęcie do pierwszej klasy 50 uczniów (dwie klasy pierwsze, każda po około 25 uczniów).

Szkoła zatrudniać będzie wysoko kwalifikowanych wykładowców pracujących w uczelniach artystycznych, instytucjach kultury (teatr, filharmonia, opera, film i telewizja), wybitnych i doświadczonych pedagogów do przedmiotów ogólnokształcących.

Bazą do kształcenia w przedmiotach zawodowych będą pracownie specjalistyczne instytucji kultury.

Liczba obowiązujących tygodniowo godzin wynosi – 40

- 24 godziny przedmiotów ogólnokształcących
- 16 godzin przedmiotów artystyczno-zawodowych

Liczba godzin nadobowiązkowych - 3 godziny

- 2 godziny – *religia* lub *etyka*
- godzina – wychowanie do życia w rodzinie

Nauczyciele w tej szkole w pierwszym roku nauczania zatrudnieni będą w niepełnym wymiarze. Łączna ilość godzin zajęć tygodniowych nie przekroczy 3 etatów. Koszty kształcenia w pierwszym roku nauczania nie powinny przekroczyć 1 mln złotych.

Natomiast pełny 4-letni cykl kształcenia 150-180 uczniów – to około 3,5 mln złotych. W czteroletnim cyklu nauczania: 7 - 8 klas, trzeba będzie zatrudnić, w przeliczeniu na pełne etaty, 10 nauczycieli.

Oprócz nauczycieli poszczególnych przedmiotów – zajęć należy przyjąć:

- dyrektora
- zastępcę dyrektora
- kierownika sekretariatu
- głównego księgowego
- kierownika administracyjnego

Ponadto należy zatrudnić firmę sprzątającą i ochroniarską.

Najpilniejsze zadania:

- zatrudnienie dyrektora szkoły
- znalezienie stałej siedziby dla szkoły

Budżet szkoły

Przychody

Finansowanie szkoły uzależnione jest od typu szkoły.

Wyróżniamy następujące typy szkół:

- publiczne szkoły państwowe
- publiczne szkoły samorządowe
- publiczne szkoły społeczne (inne osoby prawne)
- niepubliczne szkoły z uprawnieniami szkół publicznych
- niepubliczne szkoły bez uprawnień szkół publicznych

Każdy z wymienionych typów szkół ma inne naliczanie budżetu. Nas interesują dwa typy szkół:

1) publiczna szkoła społeczna

2) niepubliczna szkoła z uprawnieniami szkoły publicznej (dla porównania)

Obydwa typy szkół mogą uzyskać dotacje ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ad. 1. W przypadku publicznej szkoły społecznej kwota naliczana na ucznia szkoły dziennej z pionem przedmiotów ogólnokształcących aktualnie wynosi 1.121,00 zł miesięcznie (liczone przez 12 miesięcy).

Całoroczna dotacja Ministra dla jednego ucznia w skali roku wynosi 13.452,00 zł

Dotacja MKiDN dla szkoły zależeć będzie od liczby uczniów.

Przykładowo w pierwszym roku dla 50 uczniów budżet szkoły wyniesie **672.600,00 zł**

Natomiast przy pełnym cyklu nauczania (4 lata nauki) przy liczbie 150 – 180, może wynieść od 2.017.800,00 zł do 2.421.360,00 zł.

W przypadku szkoły publicznej nie można pobierać czesnego od ucznia.

Należy zaznaczyć, że szkoła może czynić starania o pozyskanie środków finansowych z programów Ministerstwa:

- infrastruktura szkolnictwa artystycznego
- edukacja artystyczna

(np.: zakupy inwestycyjne, remonty, warsztaty artystyczne).

Ad.2. Szkoły niepubliczne (dzienne) z pionem ogólnokształcącym o uprawnieniach szkół publicznych mogą otrzymać dofinansowanie MKiDN (aktualnie) w wysokości 608,00 zł miesięcznie (również liczone przez 12 miesięcy).

Na jednego ucznia w skali roku będzie to kwota 7.296,00 zł

Przykładowo w pierwszym roku nauczania dla 50 uczniów będzie to 364.800,00 zł , zaś przy pełnym cyklu nauczania (150 – 180 uczniów przez 4 lata) wyniesie to od 1.094.400,00 zł do 1.313.280,00 zł.

Niepubliczna szkoła o uprawnieniach szkoły publicznej może pobierać od ucznia czesne.

Aby budżet był porównywalny do publicznej szkoły społecznej - czesne powinno wynosić około 600,00 zł miesięcznie pobierane przez 10 miesięcy, daje to nam kwotę 6.000 zł rocznie.

Przykładowo w pierwszym roku nauki dla 50 uczniów budżet szkoły wyniesie:

364.800,00 zł z dotacji MKiDN

300.000,00 zł z czesnego

Razem 664.800,00 zł.

Pełny cykl daje kwotę:

$1.094.400,00 + 90.000,00 = 1.994.400,00$ zł (150 uczniów)

$1.313.280,00 + 1.080.000,00 = 2.393.280,00$ zł (180 uczniów)

II. Rozchody

1. Wynagrodzenie wraz z pochodnymi	- 416.000,00 zł
2. Wynagrodzenie dla firmy ochroniarskiej	- 60.000,00 zł
3. wynagrodzenie dla firmy sprzątajacej	- 36.000,00 zł
4. Pomoce dydaktyczne	- 60.000,00 zł
5. Materiały i wyposażenie	- 60.000,00 zł
6. Pozostałe wydatki obejmujące:	<u>- 180.000,00 zł</u>
(czynsz, energia elektryczna, c.o. woda, gaz).	razem - 812.000,00 zł

Maksymilian Celeda – b. dyrektor Departamentu Edukacji Artystycznej MKiDN.

*Beata Lewińska – Gwóźdź
Wojciech Sokółski*

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA LICEUM PLASTYCZNEGO TECHNIK TEATRALNYCH, FILMOWYCH I TELEWIZYJNYCH

Wstęp

Przedstawiona koncepcja została dostosowana do obowiązującego prawa oświatowego w szkołach i placówkach artystycznych znajdujących się w gestii Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W tekście wykorzystane zostały cytaty z rozporządzeń (podstawy programowe dla przedmiotów specjalizacyjnych, ramowe plany nauczania). Są one niezbędne dla zrozumienia konstrukcji planu nauczania szkoły. Dla odróżnienia od komentarzy autorskich, cytaty zostały oznaczone kolorem niebieskim. Pozostałe podstawy programowe przedmiotów artystycznych nie zostały zacytowane, ze względu na obszerność dokumentu.

I. OKREŚLENIE TYPU, NAZWY I SPOSOBU PROWADZENIA SZKOŁY.

1. Typ szkoły: Liceum Plastyczne.
2. Nazwa: Liceum Plastyczne Technik Teatralnych, Filmowych i Telewizyjnych.
3. Sposób prowadzenia: Publiczna szkoła artystyczna zakładana przez osobę prawną.
4. Organ nadzorujący: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

II. SPECJALNOŚCI I SPECJALIZACJE.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego z dnia 2 lipca 2014 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 1039) szkoła kształcić będzie w zawodzie plastyk (symbol zawodu 343204) realizując dwie specjalności: *Fotografia i film* oraz *Techniki scenograficzne*. Z pierwszej z wymienionych specjalności wybrana została jedna specjalizacja. Natomiast z drugiej – trzy specjalizacje.

Specjalność: Fotografia i film

Specjalizacja:

- Realizacja obrazu filmowego

Specjalność: Techniki scenograficzne

Specjalizacje:

- Charakteryzacja i wizaż
- Modelatorstwo i dekoratorstwo
- Stylizacja kostiumu i kreacja wizerunku

Dwie równoległe klasy (do 26 osób) podzielone zostaną na cztery grupy, z których każda może realizować inną specjalizację. Kształcenie w zakresie poszczególnych specjalizacji odbywać się będzie zgodnie z podstawą programową ogłoszoną w cytowanym powyżej rozporządzeniu. Programy nauczania będą poszerzone o treści niezbędne dla wykształcenia specjalistów zgodnych z profilem szkoły. Przedmioty specjalizacyjne realizowane będą od drugiego roku nauczania, bardzo ważne jest bowiem to, aby wybór specjalizacji był uzależniony od możliwości, umiejętności i predyspozycji ucznia oraz - w pewnym zakresie - od jego preferencji.

Podczas wszystkich zajęć plastycznych, realizowanych w klasie pierwszej nauczyciele będą obserwować postępy uczniów i rozpoznawać ich możliwości i uzdolnienia. Ważną rolę powinien odegrać nauczyciel doradztwa zawodowego, który na podstawie obserwacji, rozmów z uczniami oraz nauczycielami prowadzącymi musi pomóc w doborze odpowiedniej specjalizacji. W miarę możliwości w szkole powinno się przeznaczyć 2 dodatkowe godziny (z tzw. godz. do dyspozycji dyrektora) na zapoznanie uczniów ze specyfiką poszczególnych specjalizacji w pierwszej klasie. Zajęcia w formie kół zainteresowań będą prowadzić nauczyciele poszczególnych przedmiotów specjalizacyjnych rotacyjnie, aby każdy uczeń mógł się zapoznać ze specyfiką poszczególnych dziedzin.

1. Kształcenie z zakresie specjalizacji: Realizacja obrazu filmowego.

Treść podstawy programowej:

Realizacja obrazu filmowego to jedna ze specjalizacji specjalności artystycznej o nazwie: **Fotografia i film**. Uczeń, w procesie kształcenia, zdobywa wiedzę z zakresu historii filmu, języka filmowego oraz z techniki i technologii. Potrafi zastosować ją w praktyce, posługując się współczesnymi środkami twórczymi. Poznaje wszystkie etapy tworzenia utworu filmowego, możliwości nowoczesnych narzędzi i zaawansowanych

programów komputerowych. Kształcenie w tej specjalności przygotowuje ucznia do podjęcia pracy zawodowej oraz kształcenia na poziomie akademickim.

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

1. Wiadomości z zakresu realizacji obrazu filmowego

Uczeń poznaje podstawy historii filmu oraz język filmowy; przyswaja terminy i pojęcia związane z tą dziedziną twórczości; poznaje możliwości narzędzi do rejestracji obrazu filmowego; uczy się samodzielnie oceniać i prezentować swoje pomysły i realizacje.

2. Działania warsztatowe

Uczeń świadomie planuje wyznaczone zadanie i organizuje warsztat pracy; wykorzystuje współczesne możliwości tworzenia obrazu filmowego, dostępne techniki i technologie; posługując się językiem mediów, wykorzystuje w swoich działaniach wiedzę i umiejętności praktyczne z pogranicza filmu oraz innych obszarów sztuk audiowizualnych.

3. Analizowanie i kreowanie utworu filmowego

Uczeń wykorzystuje zdobytą wiedzę w działaniach twórczych; eksperymentuje i poszukuje nowatorskich rozwiązań w zakresie dyscypliny; w swoich projektach wykorzystuje wiedzę i umiejętności z innych dziedzin sztuki.

Cele kształcenia – wymagania szczegółowe:

1. Wiadomości z zakresu realizacji obrazu filmowego

Uczeń:

- wykazuje się podstawową wiedzą z zakresu historii filmu;
- wymienia wybitnych klasyków filmu i charakteryzuje ich twórczość;
- rozróżnia poszczególne gatunki filmowe;
- rozróżnia i definiuje pojęcia z zakresu języka filmu, jego techniki i technologii;
- rozpoznaje poszczególne elementy budowy utworu filmowego;
- definiuje pojęcia z zakresu kompozycji i struktury dzieła filmowego;
- zna najważniejsze zasady montażu filmowego;
- samodzielnie formułuje założenia merytoryczne i techniczne realizowanego projektu;
- zna możliwości techniczne dostępnego sprzętu audio-video;
- zna podstawowe rodzaje źródeł światła i ich zastosowanie;
- samodzielnie opisuje poszczególne etapy produkcji filmu;
- przeprowadza analizę dzieł wybranych twórców;
- dostrzega istotną rolę filmu we współczesnym świecie.

2. Działania warsztatowe

Uczeń:

- przygotowuje koncepcję i plan realizacji zadania filmowego;
- organizuje i koordynuje prace zespołu realizatorów;
- dobiera odpowiedni sprzęt do wykonania zadania;
- w działaniach praktycznych stosuje wiedzę z zakresu języka filmu i budowy utworu filmowego;

- planuje koszty i przewiduje czas niezbędny do realizacji zadania;
- stosuje w praktyce wiedzę z zakresu montażu;
- bezpiecznie obsługuje sprzęt i urządzenia do rejestracji obrazu i dźwięku;
- prezentuje własny dorobek filmowy;
- zdobywa informacje z różnych źródeł i rozwija swoją wiedzę;
- dokumentuje swoje dokonania.

3. Analizowanie i kreowanie utworu filmowego

Uczeń:

- podejmuje i koordynuje planowane zadania;
- nakreśla kształt realizowanego projektu;
- wprowadza nowatorskie i eksperymentalne sposoby działania;
- dobiera właściwe techniki i technologii do kreacji swoich projektów;
- w twórczy sposób wykorzystuje wiedzę i zdobyte umiejętności.

2. Kształcenie z zakresie specjalizacji: Charakteryzacja i wizaż.

Treść podstawy programowej:

Charakteryzacja i wizaż to jedna ze specjalizacji specjalności artystycznej o nazwie: **Techniki scenograficzne**. Uczeń zdobywa wiedzę i umiejętności z zakresu charakteryzacji z makijażem oraz perukarstwa i fryzjerstwa. Kształcenie w tej dyscyplinie przygotowuje ucznia do podjęcia pracy przede wszystkim w teatrze, operze, telewizji oraz instytucjach przygotowujących do występów scenicznych. Absolwent może także podjąć dalszą edukację na poziomie akademickim.

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

1. Wiadomości z zakresu charakteryzacji i wizażu

Uczeń rozróżnia i charakteryzuje podstawowe materiały, narzędzia, techniki i technologie charakteryzatorskie. Właściwie je dobiera do własnych realizacji.

2. Działania warsztatowe w zakresie charakteryzacji

Uczeń wykonuje pełną charakteryzację, organizuje warsztat pracy i planuje proces realizacji; łączy i wykorzystuje różne techniki i materiały; dobiera odpowiednie środki do koncepcji charakteryzacji.

3. Kreacja postaci

Uczeń tworzy i czyta projekt realizacyjny oraz umiejętnie dobiera środki wyrazu artystycznego właściwe do jego realizacji; wykazuje kreatywność w rozwiązywaniu problemów zawodowych.

Cele kształcenia – wymagania szczegółowe:

1. Wiadomości z zakresu charakteryzacji i wizażu

Uczeń:

- rozróżnia, identyfikuje i charakteryzuje rodzaje makijażu, fryzur i kanonów estetyki: antyku, średniowiecza, renesansu, baroku, rokoka, klasycyzmu, romantyzmu, XIX i XX wieku; charakteryzuje

makijaże typowe dla wybranych grup etnicznych, np. makijaż gejszy, makijaż hinduski oraz wybrane teatralne charakterystyki historyczne np. *commedia dell' arte*;

- wyszukuje, rozpoznaje i charakteryzuje najnowsze trendy w makijażu;
- objaśnia rolę kolorystyki w charakterystyce i makijażu oraz we fryzurze i w zaroście;
- identyfikuje podstawowe techniki, technologie i środki charakteryzatorskie, rozróżnia materiały i narzędzia, zna ich zastosowanie i przeznaczenie.

2. Działania warsztatowe w zakresie charakterystyki

Uczeń:

- sprawnie i bezpiecznie posługuje się narzędziami i środkami charakteryzatorskimi, w tym podstawowymi narzędziami perukarskimi i fryzjerskimi;
- wykonuje pełną charakterystykę z fryzurą, również z użyciem peruk i elementów perukarskich, typu zarosty, tressy, rzęsy itp. według projektu własnego lub zleconego do realizacji;
- wykonuje makijaże historyczne i współczesne;
- dobiera i wykonuje makijaże estradowe, np. na pokaz mody;
- dobiera i wykonuje makijaż poprawiający niedoskonałości proporcji twarzy;
- konsekwentnie stosuje kolorystykę w charakterystyce, makijażu, fryzurze i zaroście;
- podczas realizacji projektu dobiera właściwe techniki i środki charakteryzatorskie, uwzględniając końcowy efekt, miejsce realizacji i przeznaczenie;
- planuje swoją pracę, dzieląc ją na etapy projektu i realizacji;
- efektywnie współpracuje z zespołem;
- dokumentuje swoje osiągnięcia i potrafi je prezentować.

3. Kreacja postaci

Uczeń:

- tworzy charakterystykę na podstawie scenariusza;
- dostosowuje i wykorzystuje środki charakteryzatorskie do realizacji postaci, uwzględniając jej cechy np. charakter, pozycję społeczną, ekonomiczną, wykonywany zawód, stan zdrowia, stan emocjonalny, czas i miejsce;
- kreuje wizerunek makijażem, akcentując osobowość postaci w zależności od okoliczności, np. makijaż ślubny;
- świadomie wykorzystuje i interpretuje wiedzę historyczną we współczesnych realizacjach takich jak: stylizacja makijażu i fryzury;
- znajduje inspiracje w różnych dziedzinach sztuki i twórczo je wykorzystuje.

3. Kształcenie z zakresu specjalizacji: Modelatorstwo i dekoratorstwo.

Treść podstawy programowej:

Modelatorstwo i dekoratorstwo to jedna ze specjalizacji specjalności artystycznej o nazwie: **Techniki scenograficzne**. W trakcie nauki uczeń zdobywa wiedzę i umiejętności z podstaw technik scenograficznych i dekoratorstwa. Poprzez działania warsztatowe i twórcze uczeń rozwija przede wszystkim wyobraźnię przestrzenną, umiejętności manualne i wrażliwość na formę przestrzenną. Dzięki zdobytym umiejętnościom potrafi zbudować elementy scenografii i dekoracji. Po zakończeniu edukacji absolwent jest przygotowany do pracy zawodowej oraz do kształcenia na poziomie akademickim.

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

1. Wiadomości z zakresu modelatorstwa i dekoratorstwa

Uczeń poznaje podstawowe techniki, technologie, materiały oraz formy modelatorskie i dekoratorskie stosowane w teatrze, filmie, telewizji, reklamie i sztuce; określa środki wyrazu artystycznego, charakterystyczne dla scenografii, w tym dla modelatorstwa i dekoratorstwa.

2. Działania warsztatowe

Uczeń wykonuje elementy scenografii w zakresie modelatorstwa i dekoracji, sprawnie posługując się podstawowymi technikami modelatorskimi i dekoratorskimi; stosuje sposoby i zasady modelowania, dekorowania, łączenia oraz plastycznego wykończenia.

3. Kreacja w zakresie scenografii

Uczeń wykonuje i kreuje podstawowe elementy modelatorskie i dekoratorskie scenografii; umiejętnie dobiera środki wyrazu artystycznego charakterystyczne dla tej dziedziny; jest kreatywny w rozwiązywaniu problemów i zagadnień związanych z przedmiotem.

Cele kształcenia – wymagania szczegółowe:

1. Wiadomości z zakresu modelatorstwa i dekoratorstwa

Uczeń:

- definiuje, rozróżnia i stosuje podstawowe terminy i pojęcia z zakresu technik i technologii w modelatorstwie i dekoratorstwie, np:
 - a) modelowanie, kopia, imitacja, atrapa, makieta, rekwizyt, konstrukcja,
 - b) barwa, światło, ruch, skala, odległość i perspektywa, przestrzeń sceniczna,
- rozróżnia i charakteryzuje techniki i technologie potrzebne do wykonywania zadań;
- rozróżnia, charakteryzuje style i kierunki historyczne w dekoratorstwie oraz najistotniejsze zjawiska w historii technik scenograficznych;
- rozróżnia i charakteryzuje materiały i tworzywa stosowane w modelatorstwie i dekoratorstwie;
- rozróżnia przybory i narzędzia; określa ich zastosowanie (wiercenie, cięcie, szlif, itp.).

2. Wykonanie elementów scenograficznych

Uczeń:

- organizuje warsztat pracy, dobierając właściwe narzędzia, materiały i technologie, oraz środki ochrony osobistej:
 - a) obsługuje i bezpiecznie korzysta z różnych rodzajów narzędzi, przyrządów do wykonania elementów modelatorskich i dekoratorskich,
 - b) stosuje odpowiednie metody i zasady modelowania i dekorowania, łączenia oraz plastycznego wykończenia elementów scenografii,
 - c) podczas pracy z materiałami wymagającymi ochrony ciała stosuje odzież ochroną, rękawice, maski, okulary itp.;
- planuje swoją pracę, dzieląc ją na etapy: projekt, realizacja, prezentacja;
- wykonuje prace modelatorskie w oparciu o własne i zlecone projekty;
- tworzy elementy scenografii i dekoracji, np. rekwizyty, modele, atrapy, makiety, obiekty;
- dokumentuje i konfrontuje własne pomysły, poglądy i dokonania twórcze, posługując się językiem plastycznym;
- dokonuje archiwizacji ikonograficznej i merytorycznej realizowanych projektów.

3. Kreacja w zakresie scenografii.

Uczeń:

- samodzielnie analizuje i rozwiązuje zagadnienia związane z realizacją projektu scenograficznego;
- dobiera środki wyrazu artystycznego do koncepcji pracy;
- łączy działania modelatorskie i dekoratorskie z innymi dyscyplinami twórczymi, np. rysunek i malarstwo, rzeźba;
- podejmuje działania niekonwencjonalne, jak: korzystanie w modelatorstwie z doświadczeń innych dyscyplin, gotowych przedmiotów i dziedzin, w tym multimediiów.

4. Kształcenie w zakresie specjalizacji: Stylizacja kostiumu i kreacja wizerunku:

Treść podstawy programowej:

Stylizacja kostiumu i kreacja wizerunku to jedna ze specjalizacji specjalności artystycznej o nazwie: **Techniki scenograficzne**. Uczeń zdobywa wiedzę i umiejętności z zakresu projektowania i wykonania kostiumu scenicznego oraz kreacji wizerunku. Po zakończeniu edukacji jest przygotowany do podjęcia pracy w teatrze, operze, telewizji oraz instytucjach przygotowujących do występów scenicznych. Absolwent może także podjąć dalszą edukację na poziomie akademickim.

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

1. Wiadomości z zakresu stylizacji kostiumu i kreacji wizerunku

Uczeń zdobywa wiedzę na temat kostiumów scenicznych - dawnych i współczesnych.

2. Działania warsztatowe

Uczeń wykonuje pełną stylizację postaci z gotowych elementów kostiumu i dodatków; organizuje i planuje proces realizacji.

3. Kreacja postaci

Uczeń czyta i tworzy projekt; umiejętnie dobiera środki wyrazu artystycznego odpowiednie do jego realizacji; wykazuje kreatywność w rozwiązywaniu problemów zawodowych.

Cele kształcenia – wymagania szczegółowe:

1. Wiadomości z zakresu stylizacji kostiumu i kreacji wizerunku

Uczeń:

- rozróżnia i charakteryzuje kanony estetyki w antyku, średniowieczu, renesansie, baroku, rokoku, klasycyzmie, romantyzmie, XIX i XX wieku, rozróżnia i identyfikuje ubiory charakterystyczne dla poszczególnych okresów;
- wyszukuje, rozpoznaje i charakteryzuje najnowsze trendy w modzie;
- potrafi określić proporcje sylwetki człowieka;
- rozróżnia i identyfikuje środki wyrazu artystycznego, niezbędne w projektowaniu i tworzeniu kostiumów;
- określa znaczenie koloru, fasonu, dodatków dla tworzenia wizerunku.

2. Działania warsztatowe

Uczeń:

- realizuje projekt, świadomie posługując się środkami wyrazu artystycznego, stosuje zasadę spójności formy i treści;
- stylizuje postać, uwzględniając w niej najważniejsze cechy charakteru, pozycji społecznej, ekonomicznej, wykonywanego zawodu, wieku itp., dla potrzeb teatru, filmu, reklamy (w tym kampanii wyborczej, społecznej, edukacyjnej), z uwzględnieniem czasu i miejsca akcji;
- dobiera kostium, uwzględniając korektę niedoskonałości proporcji sylwetki;
- dobiera właściwe środki wyrazu artystycznego do realizacji projektu, ustala jego miejsce realizacji i przeznaczenie oraz przewiduje efekt końcowy;
- konsekwentnie stosuje kolorystykę w stylizacji postaci;
- planuje swoją pracę, dzieląc ją na etapy projektu i realizacji;
- efektywnie współpracuje z zespołem realizacyjnym.
- dokonuje archiwizacji ikonograficznej i merytorycznej realizowanych projektów.

3. Kreacja postaci

Uczeń:

- tworzy projekt postaci na podstawie scenariusza;
- kreuje wizerunek dla prywatnych celów, akcentując osobowość postaci stosownie do konkretnej okoliczności, np. stylizacja ślubna;
- świadomie wykorzystuje i interpretuje wiedzę historyczną we współczesnych realizacjach, stylizacja ubioru, makijażu i fryzury;
- eksperymentuje z materiałami, kolorem, teksturą i formą;
- inspirowanie się różnymi dziedzinami sztuki i twórczo je wykorzystuje.

Komentarz do realizacji podstaw programowych:

W ramach specjalizacji *Realizacja obrazu filmowego* uczniowie będą zdobywać trzy podstawowe kompetencje: realizacja obrazu, realizacja światła i realizacja dźwięku. W ramach specjalizacji *Stylizacja kostiumu* i *Kreacja wizerunku* uczniowie będą zdobywać podstawowe kompetencje specjalisty w zakresie przygotowywania kostiumu scenicznego wraz z peruką. Specjalizacja *Charakteryzacja i wizaż* kształcić będzie charakteryzatorów, a specjalizacja *Modelatorstwo i dekoratorstwo* – wykonawców dekoracji. Układ treści programowych powinien uwzględniać w pierwszym roku nauczania przedmiotu (drugim roku nauki) zagadnienia teoretyczne z zakresu wszystkich wymienionych specjalizacji, jak również podstawowe zagadnienia dotyczące historii dziedzin. Obok wymienionych zagadnień wprowadzać się będzie uczniów w praktyczną naukę zawodu. W drugim roku nauczania przedmiotu uczeń kontynuuje zdobywanie umiejętności praktycznych w czasie zajęć prowadzonych przede wszystkim w instytucjach takich, jak teatr, telewizja, opera itp.

W ostatnim roku nauki uczeń realizuje dyplom z wybranego działu. Tematy pracy dyplomowej proponuje nauczyciel prowadzący po uzgodnieniu z kierownictwem placówki. Powinny one być uzależnione od możliwości realizacyjnych szkoły. W miarę możliwości, prace dyplomowe mogą być realizowane we współpracy z instytucjami kultury i mieć charakter praktyczny.

Obok nauczyciela prowadzącego, w przypadku wszystkich wymienionych specjalizacji niezbędne jest zatrudnienie nauczycieli zawodu (np. krawca, perukarza). Będzie on uczył podstawowych umiejętności zawodowych.

III. OPIS SYLWETKI ABSOLWENTA KAŻDEJ SPECJALIZACJI – EFEKTY KSZTAŁCENIA.

Opis sylwetki absolwenta oparty jest o opisy efektów kształcenia w zawodzie plastyk w podstawie programowej. Określono w nim kluczowe kompetencje, jakie powinien posiadać absolwent szkoły plastycznej. W razie potrzeby kompetencje te można poszerzać o typowo zawodowe umiejętności, związane z każdą specjalizacją.

1. Specjalizacja: Realizacja obrazu filmowego:

Absolwent:

- twórczo realizuje prace filmowe, posługując się odpowiednimi środkami wyrazu;
- wykonuje prace projektowe, wykorzystując w praktyce wiedzę i umiejętności warsztatowe w zakresie obowiązkowych przedmiotów, zwłaszcza w zakresie przedmiotu: realizacja obrazu filmowego;
- korzysta z różnych źródeł informacji dotyczących sztuki filmowej;
- umiejętnie i racjonalnie organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy;
- stosuje przepisy dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- stosuje w praktyce zasady techniczne i technologiczne związane z wykonywaniem zawodu plastyka w zakresie realizacji obrazu filmowego;
- stosuje terminy i pojęcia z zakresu sztuk plastycznych, a zwłaszcza języka filmu;
- biegle czyta i sporządza dokumentację dotyczącą produkcji filmowej;

- dokumentuje i prezentuje własne dokonania twórcze;
- dokonuje ewaluacji własnej pracy;
- uczestniczy w wystawach i innych wydarzeniach artystycznych;
- podejmuje wyzwania, biorąc udział w różnych konkursach i przeglądach;
- dokonuje chronologicznego przeglądu dziejów sztuki filmowej oraz charakterystyki poszczególnych tendencji i kierunków;
- na podstawie analizy formalnej i treściowej dokonuje świadomej oceny wartości artystycznych, estetycznych oraz technicznych dzieł sztuki filmowej; formułuje własne sądy i opinie;
- dba o własny rozwój, podnosi kwalifikacje i dąży do dalszego kształcenia, zdobywając wyższe umiejętności zawodowe;
- zna podstawowe zasady regulujące gospodarką rynkową, w szczególności w zakresie możliwości prowadzenia własnej działalności artystycznej;
- wymienia i rozróżnia instytucje kultury oraz przedsiębiorstwa związane ze swoim zawodem;
- potrafi zainicjować i poprowadzić własną działalność artystyczną, a także planuje i podejmuje działania marketingowe z tym związane.

2. Specjalizacja: Charakteryzacja i wizaż:

Absolwent:

- twórczo realizuje prace w dziedzinie charakteryzacji i wizażu, posługując się odpowiednimi środkami wyrazu;
- wykonuje prace projektowe, wykorzystując w praktyce wiedzę i umiejętności warsztatowe w zakresie obowiązkowych przedmiotów, zwłaszcza w zakresie charakteryzacji;
- korzysta z różnych źródeł informacji dotyczących sztuk wizualnych, szczególnie w zakresie charakteryzacji i wizażu;
- umiejętnie i racjonalnie organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy;
- stosuje przepisy dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;

- stosuje w praktyce zasady techniczne i technologiczne związane z wykonywaniem zawodu plastyka w zakresie charakteryzacji i wizażu;
- stosuje terminy i pojęcia z zakresu sztuk wizualnych;
- biegle czyta i sporządza dokumentację projektową i wykonawczą w zakresie swojej specjalności;
- dokumentuje i prezentuje własne dokonania twórcze;
- dokonuje ewaluacji własnej pracy;
- uczestniczy w wystawach i innych wydarzeniach artystycznych;
- podejmuje wyzwania, biorąc udział w różnych konkursach i przeglądach;
- dokonuje chronologicznego przeglądu dziejów sztuki oraz charakterystyki poszczególnych epok, stylów, tendencji i kierunków;
- na podstawie analizy formalnej i treściowej dokonuje świadomej oceny wartości artystycznych, estetycznych oraz technicznych dzieł sztuk plastycznych zwłaszcza w dziedzinie charakteryzacji; formułuje własne sądy i opinie;
- dba o własny rozwój, podnosi kwalifikacje i dąży do dalszego kształcenia, zdobywając wyższe umiejętności zawodowe;
- zna podstawowe zasady regulujące gospodarką rynkową, w szczególności w zakresie możliwości prowadzenia własnej działalności artystycznej;
- wymienia i rozróżnia instytucje kultury oraz przedsiębiorstwa związane ze swoim zawodem;
- potrafi zainicjować i poprowadzić własną działalność artystyczną, a także planuje i podejmuje działania marketingowe z tym związane.

3. Specjalizacja: Modelatorstwo i dekoratorstwo:

Absolwent:

- twórczo realizuje prace scenograficzne, posługując się odpowiednimi środkami wyrazu;
- wykonuje prace projektowe, wykorzystując w praktyce wiedzę i umiejętności warsztatowe w zakresie obowiązkowych przedmiotów, zwłaszcza w zakresie modelatorstwa i dekoratorstwa;

- korzysta z różnych źródeł informacji dotyczących sztuk plastycznych, szczególnie w zakresie scenografii;
- umiejętnie i racjonalnie organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy;
- stosuje przepisy dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- stosuje w praktyce zasady techniczne i technologiczne związane z wykonywaniem zawodu plastyka w zakresie modelatorstwa i dekoratorstwa;
- stosuje terminy i pojęcia z zakresu sztuk plastycznych, a zwłaszcza scenografii;
- biegle czyta i sporządza dokumentację projektową i wykonawczą w zakresie swojej specjalności;
- dokumentuje i prezentuje własne dokonania twórcze;
- dokonuje ewaluacji własnej pracy;
- uczestniczy w wystawach i innych wydarzeniach artystycznych;
- podejmuje wyzwania, biorąc udział w różnych konkursach i przeglądach;
- dokonuje chronologicznego przeglądu dziejów sztuki oraz charakterystyki poszczególnych epok, stylów, tendencji i kierunków, zwłaszcza w zakresie architektury i dekoracji wnętrz;
- na podstawie analizy formalnej i treściowej dokonuje świadomej oceny wartości artystycznych, estetycznych oraz technicznych dzieł sztuk scenograficznych; formułuje własne sądy i opinie;
- dba o własny rozwój, podnosi kwalifikacje i dąży do dalszego kształcenia, zdobywając wyższe umiejętności zawodowe;
- zna podstawowe zasady regulujące gospodarką rynkową, w szczególności w zakresie możliwości prowadzenia własnej działalności artystycznej;
- wymienia i rozróżnia instytucje kultury oraz przedsiębiorstwa związane ze swoim zawodem;
- potrafi zainicjować i poprowadzić własną działalność artystyczną, a także planuje i podejmuje działania marketingowe z tym związane.

4. Specjalizacja: Stylizacja kostiumu i kreacja wizerunku:

Absolwent:

- twórczo realizuje prace w zakresie projektowania i wykonywania kostiumów, posługując się odpowiednimi środkami wyrazu;
- wykonuje prace projektowe, wykorzystując w praktyce wiedzę i umiejętności warsztatowe w zakresie obowiązkowych przedmiotów, zwłaszcza w zakresie projektowania i wykonywania kostiumów scenicznych;
- korzysta z różnych źródeł informacji dotyczących sztuk plastycznych, szczególnie w zakresie stylizacji kostiumu i kreacji wizerunku;
- umiejętnie i racjonalnie organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi zasadami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy;
- stosuje przepisy dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- stosuje w praktyce zasady techniczne i technologiczne związane z wykonywaniem zawodu plastyka w zakresie swojej specjalizacji;
- stosuje terminy i pojęcia z zakresu sztuk plastycznych, zwłaszcza dotyczące stylów i tendencji w historii kostiumu;
- biegle czyta i sporządza dokumentację projektową i wykonawczą w zakresie swojej specjalizacji;
- dokumentuje i prezentuje własne dokonania twórcze;
- dokonuje ewaluacji własnej pracy;
- uczestniczy w wystawach i innych wydarzeniach artystycznych;
- podejmuje wyzwania, biorąc udział w różnych konkursach i przeglądach;
- dokonuje chronologicznego przeglądu dziejów sztuki oraz charakterystyki poszczególnych epok, stylów, tendencji i kierunków, zwłaszcza w dziedzinie mody i kostiumu;
- na podstawie analizy formalnej i treściowej dokonuje świadomej oceny wartości artystycznych, estetycznych oraz technicznych dzieł sztuk plastycznych, zwłaszcza w dziedzinie stylizacji kostiumu; formułuje własne sądy i opinie;

- dba o własny rozwój, podnosi kwalifikacje i dąży do dalszego kształcenia, zdobywając wyższe umiejętności zawodowe;
- zna podstawowe zasady regulujące gospodarką rynkową, w szczególności w zakresie możliwości prowadzenia własnej działalności artystycznej;
- wymienia i rozróżnia instytucje kultury oraz przedsiębiorstwa związane ze swoim zawodem;
 - potrafi zainicjować i poprowadzić własną działalność artystyczną, a także planuje i podejmuje działania marketingowe z tym związane.

IV. RAMOWY PLAN NAUCZANIA I REALIZOWANE PRZEDMIOTY.

Liceum Plastyczne Technik Teatralnych, Filmowych i Telewizyjnych będzie szkołą publiczną z pionem przedmiotów ogólnokształcących, w związku z tym realizowane będą ramowe plany nauczania zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych z dnia 16 czerwca 2014 r. (Dz. U. 2014 r. poz.785). Dla przedmiotów realizowanych zgodnie z ramowym planem nauczania podstawy programowe, z wyjątkiem przedmiotów ogólnokształcących i przedmiotów modułowych, ogłoszone zostały w kilkakrotnie cytowanym powyżej Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie podstaw programowych zawodów szkolnictwa artystycznego. Podstawy programowe przedmiotów ogólnokształcących, realizowane są zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej w Sprawie podstaw programowych wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół z dnia 30 sierpnia 2012 r, (Dz. U. z 2012 r. poz. 997). Przedmioty modułowe proponowane są przez szkołę i w związku z tym szkoła opracowuje dla nich programy nauczania wzorując się na przykładowych podstawach programowych ogłoszonych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Poniżej przedstawione zostały ramowe plany nauczania zaproponowane przez MKiDN wraz z ich komentarzami w rozporządzeniu.

Ramowy plan nauczania dla przedmiotów ogólnokształcących:

O B O W I ą Z K O W E Z A J ę C I A E D U K A C Y J N E	Liczba godzin tygodniowo w czteroletnim cyklu nauczania
A. O B O W I ą Z K O W E Z A J ę C I A E D U K A C Y J N E W Z A K R E S I E P O D S T A W O W Y M ¹⁾	
Język polski	64 ²⁾
Dwa języki obce nowożytne (godziny mogą być dowolnie rozdzielone pomiędzy te języki)	
Historia	
Wiedza o społeczeństwie	
Podstawy przedsiębiorczości	
Geografia	
Biologia	
Chemia	
Fizyka	
Matematyka	
Informatyka	
Wychowanie fizyczne	
Edukacja dla bezpieczeństwa	
Godziny z wychowawcą	
B. O B O W I ą Z K O W E Z A J ę C I A E D U K A C Y J N E W Z A K R E S I E R O Z S Z E R Z O N Y M D O W Y B O R U ³⁾	
Język polski	8
Historia	
Geografia	
Biologia	
Chemia	
Fizyka	
Historia muzyki	
Historia sztuki ⁴⁾	

Język łaciński i kultura antyczna	
Filozofia	
Język obcy nowożytny	6
Wiedza o społeczeństwie	
Matematyka	
Informatyka	
C. PRZEDMIOTY UZUPEŁNIAJĄCE DO WYBORU ⁵⁾	
Historia i społeczeństwo	4
Przyroda	
Ekonomia w praktyce	1
Zajęcia artystyczne	
Inny przedmiot ⁶⁾	
D. POZOSTAŁE ZAJĘCIA	
Religia/Etyka ⁷⁾	8
Godziny do dyspozycji dyrektora ⁸⁾	12

Objaśnienia do tabeli

¹⁾ Liczba godzin tygodniowo w czteroletnim cyklu nauczania określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć przez 30 tygodni nauki w roku szkolnym. Na następujące obowiązkowe zajęcia edukacyjne w czteroletnim cyklu kształcenia, przy planowanych 30 tygodniach nauki w roku szkolnym, należy tygodniowo przeznaczyć co najmniej:

- język polski - 12 godzin,
- dwa języki obce nowożytne - 15 godzin,
- historia - 2 godziny,
- wiedza o społeczeństwie - 1 godzina,
- podstawy przedsiębiorczości - 2 godziny,
- geografia - 1 godzina,
- biologia - 1 godzina,

- chemia - 1 godzina,
- fizyka - 1 godzina,
- matematyka - 10 godzin,
- informatyka - 1 godzina,
- wychowanie fizyczne - 12 godzin,
- edukacja dla bezpieczeństwa - 1 godzina,
- godziny z wychowawcą - 4 godziny.

Realizacja zajęć może zostać zaprojektowana na określoną liczbę - od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym. Wówczas minimalną liczbę godzin tygodniowo oraz wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, należy odpowiednio zmniejszyć lub zwiększyć. W klasie IV, z powodu wcześniejszego zakończenia zajęć, przewiduje się 30 tygodni nauki.

- 2) Przedmioty obowiązkowe ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie podstawowym, z wyjątkiem języka polskiego, języka obcego nowożytnego, matematyki i wychowania fizycznego, realizowane są w klasie I.
- 3) W klasach I-IV na przedmioty w zakresie rozszerzonym i na przedmioty uzupełniające należy przeznaczyć łącznie co najmniej 18 godzin tygodniowo w czteroletnim okresie nauczania, z zastrzeżeniem objaśnienia nr 5. Przedmioty w zakresie rozszerzonym oraz przedmioty uzupełniające mogą być realizowane w oddziale, grupie oddziałowej, grupie międzyoddziałowej lub w zespole szkół w grupie międzyszkolnej. Dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady szkoły, a jeżeli rada szkoły nie została powołana - po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, rady rodziców i samorządu uczniowskiego, uwzględniając zainteresowania uczniów oraz możliwości organizacyjne, kadrowe i finansowe szkoły, organizuje nauczanie tak, aby uczniowie mieli możliwość wyboru od 2 do 4 przedmiotów, ujętych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym.

Przedmioty: historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, fizyka i informatyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, realizowane są po uprzednim zrealizowaniu tych przedmiotów w zakresie podstawowym.

Przedmioty: język polski, język obcy nowożytny i matematyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, są realizowane w klasach II-IV równolegle z przedmiotami w zakresie podstawowym.

Przedmioty: historia muzyki, język łaciński i kultura antyczna oraz filozofia, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, mogą być realizowane w klasach II-IV.

Przedmiot historia sztuki, ujęty w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym oraz w podstawie programowej dla zawodu plastyk, może być realizowany w klasach I-IV.

- 4) Jeżeli w ramach obowiązkowych zajęć artystycznych uczniowie realizują w klasach I-IV przedmiot historia sztuki w wymiarze 8 lub więcej godzin tygodniowo w czteroletnim cyklu kształcenia, uznaje się ten przedmiot za jeden spośród obowiązkowych przedmiotów w zakresie rozszerzonym, a 8 godzin przeznaczonych na ten przedmiot uwzględnia się w ogólnej liczbie co najmniej 18 godzin przeznaczonych na przedmioty obowiązkowe w zakresie rozszerzonym.
- 5) Uczniowie, którzy nie realizują 18 godzin tygodniowo w czteroletnim okresie nauczania, z zastrzeżeniem objaśnienia nr 5, na obowiązkowe przedmioty w zakresie rozszerzonym obowiązani są realizować przedmiot lub przedmioty uzupełniające, aby osiągnąć wskazaną liczbę godzin. O wyborze przedmiotu uzupełniającego, spośród przedmiotów zajęcia artystyczne lub inne zajęcia, decyduje dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii uczniów danego oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej).
- 6) Inny przedmiot to uzupełniający przedmiot, dla którego nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tego przedmiotu został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania.
- 7) Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.
- 8) Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły mogą być przeznaczone na:
 - okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących lub artystycznych,
 - realizację zajęć dla uczniów, z uwzględnieniem ich potrzeb, uzdolnień i zainteresowań, w tym zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, nadobowiązkowych zajęć pozalekcyjnych nieujętych w ramowym planie nauczania, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania oraz do indywidualnych zajęć mistrzowskich, przeznaczonych dla uczniów wybitnie uzdolnionych, osiągających znaczące sukcesy artystyczne, w wymiarze ustalonym przez dyrektora szkoły, w ramach posiadanych środków finansowych oraz warunków organizacyjnych i kadrowych szkoły,
 - realizację zajęć organizowanych w ramach udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, zgodnie z odrębnymi przepisami w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, w ramach posiadanych środków finansowych.

Ramowy plan nauczania przedmiotów artystycznych:

OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE		Liczba godzin tygodniowo w czteroletnim cyklu nauczania	
Historia sztuki		8	
Rysunek i malarstwo		16	+ 10
Rzeźba		6	
Podstawy projektowania		3	
Specjalizacja		16	
Moduł zajęć uzupełniających do wyboru w kl. II-IV w zakresie:	multimediów i fotografii	6	
	zespołowych projektów artystycznych		
Razem		65	
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		4	

Objaśnienia do tabeli

Poz. 1-7 Zajęcia prowadzone są w grupach.

Poz. 2-5 Na realizację obowiązkowych zajęć edukacyjnych wymienionych w poz. 2-5 przeznacza się dodatkowo 10 godzin w czteroletnim cyklu kształcenia, które są podzielone na poszczególne zajęcia w szkolnym planie nauczania. Dla uczniów szczególnie uzdolnionych wymiar czasu zajęć z poz. 2-5 może być dodatkowo zwiększony, nie więcej jednak niż 5 godzin w cyklu kształcenia. Szczegółowe zasady zwiększania wymiaru zajęć określa statut szkoły.

Poz. 5 Zajęcia obejmują specjalizację ujętą w rozporządzeniu w sprawie podstaw programowych dla zawodu *plastyk*. Uczeń realizuje jedną, wybraną przez siebie specjalizację spośród oferty szkoły. Wybrana specjalizacja jest realizowana nie później niż od drugiego roku nauczania. Tryb wyboru specjalizacji określa statut szkoły. W uzasadnionych przypadkach zajęcia mogą być prowadzone dodatkowo z nauczycielem praktycznej nauki zawodu.

Poz. 6-7 Do 15 czerwca w roku szkolnym poprzedzającym rozpoczęcie nauki w klasie II każdy uczeń pisemnie deklaruje chęć realizacji zajęć wybranych wg treści zawartej w poz. 6-7 w klasach II-IV. Najpóźniej dwa tygodnie przed upływem tego terminu dyrektor szkoły ogłasza listę przedmiotów w poz. 6-7, planowanych do realizacji w szkole, z podziałem na moduły: multimediów i fotografii oraz zespołowych projektów artystycznych. Poszczególne przedmioty mogą być zaprojektowane w ciągu jednego, dwóch lub trzech lat nauki oraz na różnych poziomach

zaawansowania lub bez różnicowania poziomów zaawansowania. Zajęcia mogą być współprowadzone przez drugiego nauczyciela, który wspiera nauczyciela prowadzącego zajęcia w ich realizacji. Szczegółowe zasady współprowadzenia zajęć i odpowiedzialności określone są w statucie szkoły, m.in.: organizacja tych zajęć oraz odpowiedzialność za dokumentację przebiegu nauczania, wymagania edukacyjne, program nauczania i ocenianie.

Uczeń jest zobowiązany w trakcie cyklu kształcenia zrealizować minimum 6 godzin zajęć w ramach modułów, realizując co najmniej dwie godziny z każdego modułu: multimediiów i fotografii oraz zespołowych projektów artystycznych. Zmiana podjętego przez ucznia wyboru może nastąpić tylko w przypadku: zmiany szkoły, zawieszenia wybranych przez ucznia zajęć oraz w szczególnych sytuacjach indywidualnych z końcem roku za zgodą dyrektora szkoły.

Zajęcia w modułach realizowane są w grupach. Mogą być realizowane również w grupach międzyoddziałowych.

Godziny do dyspozycji dyrektora powinny zostać zaplanowane w szkolnym planie nauczania wraz z określeniem szczegółowych nazw zajęć, ich wymiaru godzinowego w cyklu kształcenia oraz warunków realizacji. Limit godzin naliczany jest odrębnie dla każdej specjalizacji, realizowanej w szkole w cyklu czteroletnim.

Propozycja planu nauczania dla powoływanego liceum w oparciu o powyższe ramowe plany nauczania:

ZAJĘCIA EDUKACYJNE			K L A S A				Razem godzin w cyklu nauczania	UWAGI
			I	II	III	IV		
			Liczba tygodni nauki					
			35	35	35	25		
			LICZBA GODZIN TYGODNIOWO					
Liczba godzin obowiązkowych z uśrednieniem przedmiotów rozszerzonych			42	43	43	36	164	
Liczba godzin obowiązkowych			40	43	43	36	162	
Artystyczno-zawodowe razem			12	19	20	18	69	
Ogólnokształcące razem			28	24	23	18	93	
Liczba pozostałych zajęć			4,5	2,5	2,5	2,5	12,5	
OBOWIĄZKOWE								
1		Historia sztuki	1	3	3	2	9	1 gdd
2		Rysunek i malarstwo	4	4	5	5	18	1 gdd
3		Rzeźba	2	2	2		6	
4		Podstawy projektowania	5				5	2 gdd
5		Specjalność artystyczna		6	8	11	25	
Moduł zajęć uzupełniających		Multimedia i fotografia		2	2		4	
		Zespołowy projekt artystyczny		2			2	
Zakres podstawowy	1	Język polski	3	3	3	3	12	
	2	Język angielski	2	2	2	2	8	
	3	Język niemiecki	2	2	2	1	7	
	4	Historia	2				1	
	5	Wiedza o społeczeństwie	1				2	
	6	Podstawy przedsiębiorczości	2				2	
	7	Geografia	1				1	

	8	<i>Biologia</i>	1				1	
	9	<i>Chemia</i>	1				1	
	10	<i>Fizyka</i>	1				1	
	11	<i>Matematyka</i>	3	2	3	2	10	
	12	<i>Informatyka</i>	1				1	
	13	<i>Wychowanie fizyczne</i>	3	3	3	3	12	
	14	<i>Edukacja dla bezpieczeństwa</i>	1				1	
	15	<i>Zajęcia z wychowawcą</i>	1	1	1	1	4	
Zakres rozszerzony*)		<i>Język angielski</i>	1	2	2	1	6	
		<i>Historia</i>		2	3	3	8	
		<i>Język polski</i>	2	2	2	2	8	
Przedmioty uzupełniające		<i>Historia i społeczeństwo</i>		2	2		4	
		<i>Zajęcia artystyczne</i>		1			1	
		<i>Inny przedmiot</i>		1			1	
POZOSTAŁE ZAJĘCIA								
1		<i>Religia / Etyka</i>	2	2	2	2	8	
3		<i>Wychowanie do życia w rodzinie</i>	0,5	0,5	0,5	0,5	2	2 gdd
4		<i>Koło zainteresowań</i>	2					2 gdd
5		<i>Zajęcia wyrównawcze</i>	2					Nie są zliczane

Komentarz dotyczący ramowego planu nauczania:

Większość godzin przypisanych na poszczególne przedmioty wynika z ramowego planu MKiDN. W niektórych przypadkach ustawodawca przewidział możliwość regulacji liczby godzin dla przedmiotów artystycznych, a nawet możliwość samodzielnego formułowania przedmiotów. Zwiększył w ten sposób autonomię szkoły.

W przypadku godzin przeznaczonych na przedmioty ogólnokształcące w komentarzu omówione zostały jedynie te, które podlegają regulacji (uzależnione są od oferty szkoły i wyboru uczniów).

Autorzy opracowania proponują powyższy układ w oparciu o doświadczenie w funkcjonowaniu szkoły artystycznej. Wzięli pod uwagę przede wszystkim charakter i profil szkoły.

Przedmioty artystyczne:

1. Historia sztuki – standardowo liczba godzin w cyklu 8, dodano jedną godzinę, aby dostosować plan do wzorcowego w szkołach artystycznych programu nauczania historii sztuki.
2. Rysunek i malarstwo – standardowo liczba godzin 16, dodano 2 godziny, w tym jedną z godzin do dyspozycji dyrektora. Zmiana ma na celu poszerzenie programu nauczania w celach: przygotowanie uczniów do obowiązkowego przeglądu z rysunku, malarstwa oraz rzeźby w klasach trzecich i wprowadzenie do programu zagadnień związanych z malarstwem iluzjonistycznym, przydatnym w tworzeniu scenografii.
3. Rzeźba – standardowo liczba godzin 6, nie ulega ona zmianie.
4. Podstawy projektowania – standardowa liczba godzin 3, dodano 2, ponieważ w tego typu szkole będzie to przedmiot bardzo ważny. Wszystkie godziny przedmiotu przypisane są do klasy pierwszej, aby należycie przygotować uczniów do zadań realizowanych w ramach głównego przedmiotu zawodowego (specjalizacji). W podstawie programowej przedmiotu przewidziane są między innymi zagadnienia: z zakresu podstaw kompozycji, z psychofizjologii widzenia oraz z rysunku technicznego. Poszerzona liczba godzin pozwala

na dokładniejsze zapoznanie uczniów z zagadnieniami i zwiększenie liczby ćwiczeń, istotnych z punktu widzenia profilu szkoły.

5. Specjalizacja – standardowa liczba godzin 16, dodano 9, ponieważ jest to główny przedmiot zawodowy. Nauka specjalizacji zaczyna się dopiero od drugiej klasy, ponieważ uczniowie w pierwszej klasie powinni zapoznać się z poszczególnymi specjalizacjami, a nauczyciele rozpoznać ich możliwości i uzdolnienia (ogromna rola pedagoga – doradcy zawodowego). W pierwszym roku nauczania przedmiotu wprowadza się podstawowe zagadnienia teoretyczne i warsztatowe, przygotowujące ucznia do wykonywania zawodu w ramach 6 godzin. W drugim roku nauczania liczba godzin zostaje zwiększona do 8. Jest to okres praktycznej nauki zawodu. W ostatnim roku nauczania w ramach 11 godzin tygodniowo uczeń poszerza umiejętności praktycznej nauki zawodu i realizuje pracę dyplomową.

6. Moduł: Multimedia i fotografia – przeznaczono na jego realizację po 2 godziny w klasie 2 i 3. W ramach tego modułu szkoła sama proponuje przedmioty i treści kształcenia. Autorzy sugerują następujące przedmioty: Podstawy fotografii (2 godziny), Projektowanie w programach 3D (2 godziny), Projektowanie w programach graficznych rastrowych i wektorowych (2 godziny). Przedmiotów jest więcej, dlatego, że uczeń ma prawo wyboru dwóch z zaproponowanych przez szkołę. Szkoła w miarę swoich możliwości może zaproponować więcej przedmiotów. Przedmiot fotografia będzie istotny dla wszystkich specjalizacji, ponieważ między innymi uczy dokumentować prace. Projektowanie w programach 3D jest niezbędne chociażby dla scenografów. Posługiwanie się programami wektorowymi i rastrowymi stanowi dzisiaj podstawową umiejętność plastyka.

7. Moduł: Zespołowe projekty artystyczne - przeznaczono na jego realizację z każdą grupą 2 godziny. Podobnie, jak w poprzednim przypadku, szkoła proponuje przedmioty w ramach tego modułu. W tym module realizuje się przedsięwzięcia grupowe, które np. wiążą się z profilem szkoły. Mogą to być np. następujące przedmioty: Szkolne przedstawienie teatralne, Przygotowanie oprawy plastycznej do spektaklu teatralnego, Przygotowanie techniczne programu telewizyjnego, film promujący szkołę. Propozycji jest więcej, ponieważ uczeń ma prawo wyboru. W miarę możliwości przedmioty mogą być realizowane we współpracy z instytucjami kultury. Do szkolnego przedstawienia teatralnego można włączyć uczniów realizujących różne specjalizacje tak, aby każdy był odpowiedzialny za określone zadanie (kostiumy, charakteryzacja, scenografia, światło i dźwięk).

Przygotowanie oprawy plastycznej spektaklu teatralnego może być realizowane pod opieką scenografia w teatrze itd. Bardzo duże znaczenie w realizacji przedmiotów będzie miała heurystyka, czyli nauka twórczego myślenia. W przypadku grupy pracującej na etapie wstępnym metodą burzy mózgów można uzyskać znakomite efekty. Ważne jest jednak to, żeby uczniowie realizowali własne projekty, a nie narzucone.

8. Koła zainteresowań (nazwy zaproponują prowadzący) realizowane są w pierwszej klasie w ramach 2 godzin do dyspozycji dyrektora. Służą one temu, aby zapoznać uczniów ze wszystkimi nauczonymi w szkole specjalizacjami. Będą oni mogli, we współpracy z doradcą zawodowym, dokonać prawidłowego wyboru specjalizacji, w której czują się najlepiej. Należałoby utworzyć cztery grupy odpowiednie dla każdej specjalizacji. Uczeń powinien rotacyjnie poznać wszystkie propozycje.

Przedmioty ogólnokształcące.

1. Języki obce na poziomie podstawowym – standardowa liczba godzin – 15. Przeznaczono na naukę języka angielskiego 8 godzin, na naukę języka niemieckiego – 7 godzin. Autorzy zaproponowali te języki ze względu na konieczność kontynuacji jednego języka obcego z poprzedniego etapu kształcenia (język angielski) oraz ze względu na popularność w gimnazjach (język niemiecki). Lepsze efekty kształcenia z zakresu języków obcych uzyskuje się przy ich kontynuacji.

2. Wychowanie do życia w rodzinie realizowane jest z godzin do dyspozycji dyrektora jedynie w przypadku, kiedy uczniowie i rodzice wyrażą wolę uczestnictwa. Przeznacza się na jego realizację 0,5 godziny tygodniowo.

3. Religia i etyka realizowane nadobowiązkowo, jeśli uczniowie lub rodzice wyrażą wolę uczestniczenia. Szkoła ma obowiązek zorganizować zajęcia, jeśli będzie minimum 5 osób chętnych na dany przedmiot.

4. Przedmioty nauczane na poziomie rozszerzonym - uczeń ma obowiązek zrealizować w cyklu kształcenia minimum 18 godzin przedmiotów na poziomie rozszerzonym i przedmiotów uzupełniających do wyboru. W liczbie tej zawarta jest - realizowana w szkołach plastycznych obowiązkowo na poziomie rozszerzonym - historia sztuki (w liczbie 8 godzin). Aby uzupełnić liczbę uczniowie dobierają sobie przedmioty na poziomie

rozszerzonym zaproponowane przez szkołę lub przedmioty uzupełniające. Autorzy opracowania, zgodnie z intencją pomysłodawców szkoły, zaproponowali w planie nauczania przedmioty: język angielski (6 godzin), język polski (8 godzin) i historia (8 godzin). Pierwszy z wymienionych jest niezwykle popularny w szkołach średnich. Drugi i trzeci wiążą się z profilem szkoły i poszerzają w znaczący sposób kształcenie humanistyczne absolwenta. Jako przedmioty uzupełniające zaproponowano: blok Historia i społeczeństwo (4 godziny), Zajęcia artystyczne (1 godzina) i inny przedmiot - np. Historia teatru, Historia filmu - (1 godzina).

Przykładowy wybór ucznia A: historia sztuki (8 godzin), Język angielski (6 godzin), Historia (8 godzin) – razem 22 godziny

Przykładowy wybór ucznia B: historia sztuki (8 godzin), Język angielski (6 godzin), blok Historia i społeczeństwo (4 godziny) – razem 18 godzin

Przykładowy wybór ucznia C: historia sztuki (8 godzin), Historia (8 godzin), Zajęcia artystyczne (1 godzina), inny przedmiot (1 godzina) – razem 18 godzin

Przykładowy wybór ucznia D: historia sztuki (8 godzin), język polski (8 godzin), Zajęcia artystyczne (1 godzina), inny przedmiot (1 godzina) – razem 18 godzin

Przykładowy wybór ucznia E: historia sztuki (8 godzin), Język polski (8 godzin), blok Historia i społeczeństwo (4 godziny) – razem 20 godzin

Z uwagi na fakt, że uczniowie będą dokonywać różnych wyborów, w tabeli przedstawiającej szkolny plan nauczania, w rubryce: liczba godzin obowiązkowych z uśrednieniem przedmiotów rozszerzonych, przedstawiono uśrednione wartości, wynikające z obowiązkowej liczby 18 godzin.

V. WYKAZ ETATÓW NIEZBĘDNYCH DO REALIZACJI PROGRAMU NAUCZANIA W KLASIE PIERWSZEJ.

Lp	Przedmiot	Liczba godzin etatowych
1	Język polski (poziom podstawowy i rozszerzony)	8/18
2	Historia	4/18
3	Wiedza o społeczeństwie	2/18

4	Podstawy przedsiębiorczości	4/18
5	Geografia	2/18
6	Biologia	2/18
7	Chemia	2/18
8	Fizyka	2/18
9	Matematyka	6/18
10	Wychowanie fizyczne	6/18
11	Edukacja dla bezpieczeństwa	2/18
12	Zajęcia z wychowawcą	2/18
13	Język angielski (poziom podstawowy i rozszerzony)	12/18
14	Język niemiecki	8/18
15	Informatyka	4/18
16	Religia	4/18
17	Etyka	4/18
18	Historia sztuki	4/18
19	Rzeźba	8/18
20	Rysunek i malarstwo	16/18
21	Podstawy projektowania	20/18
22	GDD-Koła zainteresowań	8/18
	SUMA ETATÓW NAUCZYCIELI UCZĄCYCH	130/18 = 7,22 etatów
23	Pedagog szkolny z uprawnieniami doradztwa zawodowego	10/20 = 0,5 etatu
24	Bibliotekarz	6/30 = 0,2 etatu
25	Dyrektor	1 etat
	SUMA ETATÓW WSZYSTKICH NAUCZYCIELI	8,92 etatów

W powyższej tabeli przyjęto założenie, że poziom rozszerzony z języka angielskiego realizować będą wszyscy lub prawie wszyscy uczniowie (4 grupy), natomiast poziom rozszerzony z języka polskiego realizować będzie grupa nie większa niż liczebność jednej klasy. Założenie wynika z doświadczenia praktycznego.

Rozliczenie etatów dla pracowników obsługi i administracji:

Administracja:

Księgowa – 1 etat

Obsługa sekretariatu – 1 etat

Kierownik administracyjny – 1 etat

Obsługa:

Konserwator – 1 etat

Sprzątaczkę – 1,5 etatu

Portier – 1 etat

Razem dla administracji i obsługi w pierwszym roku – **6,5 etatu**

VI. KWALIFIKACJE NAUCZYCIELI

Nauczyciele nauczający w publicznej szkole artystycznej, powinni mieć kwalifikacje zgodne z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli szkół artystycznych, placówek kształcenia artystycznego i placówek doskonalenia nauczycieli z dnia 20 maja 2014 roku (Dz. U. z 2014 poz.784).

Kwalifikacje do nauczania przedmiotów artystycznych w szkole będą miały osoby legitymujące się przygotowaniem pedagogicznym oraz dyplomem:

- studiów magisterskich na kierunku (specjalności) zgodnej z nauczaniem przedmiotem.
- studiów magisterskich na kierunku innym, niż nauczany przedmiot, ale w ramach którego nabyły niezbędną wiedzę merytoryczną do nauczania przedmiotu,
- studiów magisterskich w uczelni innej niż artystyczna na kierunku (specjalności) zgodnym z nauczaniem przedmiotem.

Nauczyciele praktycznej nauki zawodu, którzy są nauczycielami pomocniczymi, muszą się legitymować przygotowaniem pedagogicznym oraz świadectwem dojrzałości i dyplomem ukończenia szkoły policealnej lub technikum w zakresie nauczanej specjalności bądź posiadać dyplom mistrzowski. Muszą mieć także minimum 2 lata stażu pracy w zawodzie.

Przy rekrutacji pracowników pedagogicznych istotne jest to, aby poszukiwać specjalistów, którzy mają uprawnienia do nauczania dwóch lub więcej przedmiotów. Nauczyciel zatrudniony na pełnym etacie jest znacznie bardziej zaangażowany w pracę szkoły, niż nauczyciel pracujący przez kilka godzin. W przypadku nauczycieli przedmiotów artystycznych również znacznie bardziej sprawdzają się w pracy nauczyciele, którzy ukończyli kilka kierunków.

VII. REKRUTACJA

Rekrutacja do szkół artystycznych przeprowadzana jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie przyjmowania uczniów do publicznych szkół i publicznych placówek oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych dnia 26 maja 2014 roku (Dz. U. z 2014 poz.686).

O przyjęcie do klasy pierwszej Liceum Plastycznego Technik Teatralnych, Filmowych i Telewizyjnych mogą ubiegać się kandydaci, którzy w danym roku kalendarzowym (roku naboru) nie kończą więcej, niż 17 lat. Szkoła przed przyjęciem może prowadzić nieodpłatną działalność konsultacyjną.

Egzamin wstępny do liceum plastycznego obejmuje:

- Egzamin praktyczny z rysunku, malarstwa i kompozycji przestrzennej.
- Egzamin ustny ze znajomości zagadnień związanych z różnymi dziedzinami sztuk plastycznych w zakresie objętym podstawą programową kształcenia ogólnego dla gimnazjum.

Egzamin najlepiej przeprowadzać przed 15 maja, ze względu na konieczność skonstruowania organizacji roku (ruch kadrowy nauczycieli do dnia 31 maja).

Egzamin praktyczny z rysunku, malarstwa i kompozycji przestrzennej zazwyczaj przeprowadza się w ciągu jednego dnia z podziałem na poszczególne dyscypliny, na każdą z nich wystarczy przeznaczyć do dwóch godzin lekcyjnych.

Egzamin teoretyczny jest rozmową kwalifikacyjną, którą przeprowadza komisja powołana przez dyrektora szkoły. Warto, aby w niej uczestniczył pedagog lub psycholog szkolny, nauczyciel historii sztuki i nauczyciele specjalizacji. Punktację, jaką może uzyskać kandydat z poszczególnych części egzaminu, ustala kierownictwo szkoły.

*Beata Lewińska – Gwóźdź, doktor historii sztuki, pedagog i dydaktyk, autorka licznych publikacji z dziedziny historii sztuki oraz metodyki nauczania, dyrektor Zespołu Państwowych Szkół Plastycznych im. Wojciecha Gersona w Warszawie,
Wojciech Sokółski, pedagog i dydaktyk, dyrektor Liceum Plastycznego im. Artura Grottgera w Supraślu.*

Mariola Kacprzak

TWORZENIE PLANU FINANSOWEGO I JEGO ANALIZA DLA LICEUM PLASTYCZNEGO TECHNIK TEATRALNYCH, FILMOWYCH I TELEWIZYJNYCH

Plan finansowy publicznej szkoły artystycznej określa tworzenie budżetu zaplanowanych przychodów i wydatków związanych z funkcjonowaniem placówki. Zależy on głównie od kosztów wynagrodzeń wraz z narzutami, dlatego ten rodzaj kosztów jest szczególnie ważny w całym procesie budżetowania. W materiale przedstawiono specyfikę naliczania wynagrodzeń zarówno dla kadry pracowników pedagogicznych będących nauczycielami, jak i pracowników niepedagogicznych zatrudnionych w pionie administracji i obsługi. Określono też inne pozycje kosztów, które generują wydatki szkoły.

Jednym z warunków zarządzania publiczną szkołą artystyczną jest rachunkowość, która warunkuje istnienie na rynku usług edukacyjnych i właściwego zarządzania informacją. Określenie „rachunkowość” łączy w sobie dwa pojęcia rachunkowość i budżet. „Rachunkowość jest logicznym, całościowym i zwartym systemem, który rozpoczyna się od pomiaru, udokumentowania i księgowego ujęcia operacji gospodarczych, a kończy się sporządzeniem i zbadaniem sprawozdania finansowego”. Rachunkowość opiera się na rozwiązaniach określonych przepisami prawa, jak również na uniwersalnych i niezmiennych regułach.

System ten powinien być tak zorganizowany, dostosowany do rozmiarów i potrzeb szkoły, aby umożliwiał sprawne dokonywanie czynności obliczeniowych, ewidencyjnych, sprawozdawczych i analitycznych, niezbędnych w procesie decyzyjnym.

Specyfika opracowania planu finansowego publicznej szkoły artystycznej wynika z zasady jej finansowania. Kluczowym źródłem finansowania placówek publicznych jest dotacja. W myśl obecnie obowiązujących przepisów są wyróżnione trzy rodzaje dotacji: podmiotowa, przedmiotowa i celowa. Warunek przyznania dotacji podmiotowej ustalają odrębne przepisy ustaw, które świadczą o przekazaniu środków finansowych na rzecz określonych podmiotów. Dotacje podmiotowe charakteryzują się tym iż, są one przyznawane określonej grupie podmiotów niezależnie z jakim celem są one związane. Oznacza to że mogą być przeznaczone i spożytkowane na tzw. działalność bieżącą.

Dotacje przedmiotowe regulują odrębne przepisy. Mogą one być przyznawane dla samorządowych zakładów budżetowych oraz innych podmiotów. Dotacje przedmiotowe kalkulowane są według stawek jednostkowych i charakteryzują się przeznaczeniem na realizację konkretnego zadania, związanego z zakresem działalności podmiotu dotowanego. Charakterystyką dotacji celowych jest z góry założony cel na określone zadanie (art. 220 i 221 u.f.p.), które podlega rozliczeniu wobec podmiotu dotującego.

Dotacje, które w przyszłości będzie otrzymywała publiczna szkoła artystyczna będą miały charakter dotacji podmiotowych, mające na celu przede wszystkim finansowanie wydatków bieżących bezpośrednio związanych z funkcjonowaniem placówki. Dotyczyć

będzie wydatków związanych z wynagrodzeniami i narzutami, a także wydatków związanych z realizacją statutowych zadań jednostki. Zgodnie z zapisem art. 80 ust. 3d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) „Dotacje, o których mowa w ust. 2, 2b, 2c i 3–3b, są przeznaczone na dofinansowanie realizacji zadań szkoły, przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego lub placówki w zakresie kształcenia, wychowania i opieki, w tym profilaktyki społecznej. Dotacje mogą być wykorzystane wyłącznie na:

1) pokrycie wydatków bieżących szkół, przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego i placówek, obejmujących każdy wydatek poniesiony na cele działalności szkoły, innej formy wychowania przedszkolnego lub placówki, w tym na wynagrodzenie osoby fizycznej prowadzącej szkołę, przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego lub placówkę, jeżeli odpowiednio pełni funkcję dyrektora szkoły lub placówki albo prowadzi zajęcia w innej formie wychowania przedszkolnego, z wyjątkiem wydatków na inwestycje i zakupy inwestycyjne, zakup i objęcie akcji i udziałów lub wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego;

2) zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, obejmujących:

a) książki i inne zbiory biblioteczne,

b) środki dydaktyczne służące procesowi dydaktyczno-wychowawczemu realizowanemu w szkołach, przedszkolach i placówkach,

c) sprzęt rekreacyjny i sportowy,

d) meble,

e) pozostałe środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne o wartości nie przekraczającej wielkości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu w 100% ich wartości, w momencie oddania do używania”.

Przepisy te stanowią wprost, iż dotacje mogą być wykorzystane wyłącznie na pokrycie wydatków bieżących szkoły lub placówki.

Oprócz dotacji podmiotowych publiczna szkoła artystyczna może pozyskać dodatkowe środki finansowe z programów Ministerstwa:

1. Program infrastruktura
2. Program edukacji artystycznej

Preliminarz przychodów w I roku nauczania

Publiczne szkoły artystyczne prowadzone przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne otrzymują na każdego ucznia dotację z budżetu państwa w wysokości równej wydatkom przewidzianym na jednego ucznia w szkołach tego samego typu prowadzonych przez Ministra Kultury – aktualnie kwota ta wynosi 1 121,00zł miesięcznie (przy całorocznym dotowaniu). W w/w jednostce organizacyjnej nie pobiera się czesnego od uczniów.

Przykładowo dla 50 uczniów w I roku nauczania przychody budżetowe wyniosą 672 600,00 zł. Przyjmując, iż publiczna szkoła artystyczna będzie miała czteroletni cykl nauczania przy naborze od 150 do 200 uczniów kwota dofinansowania z MKDiN może wynieść od 2 017 800,00 zł do 2 690 400,00 zł.

Preliminarz wydatków w I roku nauczania

Kalkulacje płac sporządzono na podstawie stawek minimalnego wynagrodzenia zasadniczego dla nauczyciela mianowanego z tytułem zawodowym magistra z przygotowaniem pedagogicznym Dz. U. z 2013 r. poz. 913 w dwóch wariantach. Pierwszy wariant przedstawia wynagrodzenia przy założeniu 10% dodatku motywacyjnego zaś drugi wariant przy założeniu 20% dodatku motywacyjnego. Płace administracji i obsługi sporządzono zgodnie z obowiązującymi tabelami płac (Rozporządzenie Ministra Pracy i Płacy) w dwóch wariantach 5% i 10% premii. W załączeniu tabela nr 1 i nr 2.

WYDATKI

1. Wynagrodzenia nauczycieli (dodatek 15%)	427 800
2. Wynagrodzenia administracji i obsługi (premia 10%)	243 000
3. Pochodne od wynagrodzeń	131 141
4. Wynagrodzenia bezosobowe	10 000
5. Zakup materiałów i wyposażenia	60 000
6. Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych	60 000
7. Zakup energii	60 000
8. Zakup usług zdrowotnych	2 500
9. Zakup usług pozostałych	20 000
10. Zakup usług dostępu do sieci Internet	1 500
11. Opłaty z tyt. zakupu sieci komórkowych	3 000
12. Opłaty z tyt. zakupu sieci stacjonarnej	4 000
13. Opłaty czynszowe	50 000
14. Podróże krajowe służbowe	7 000
15. Podróże służbowe zagraniczne	10 000
16. Różne opłaty i składki	2 500
17. Szkolenia pracowników	6 000

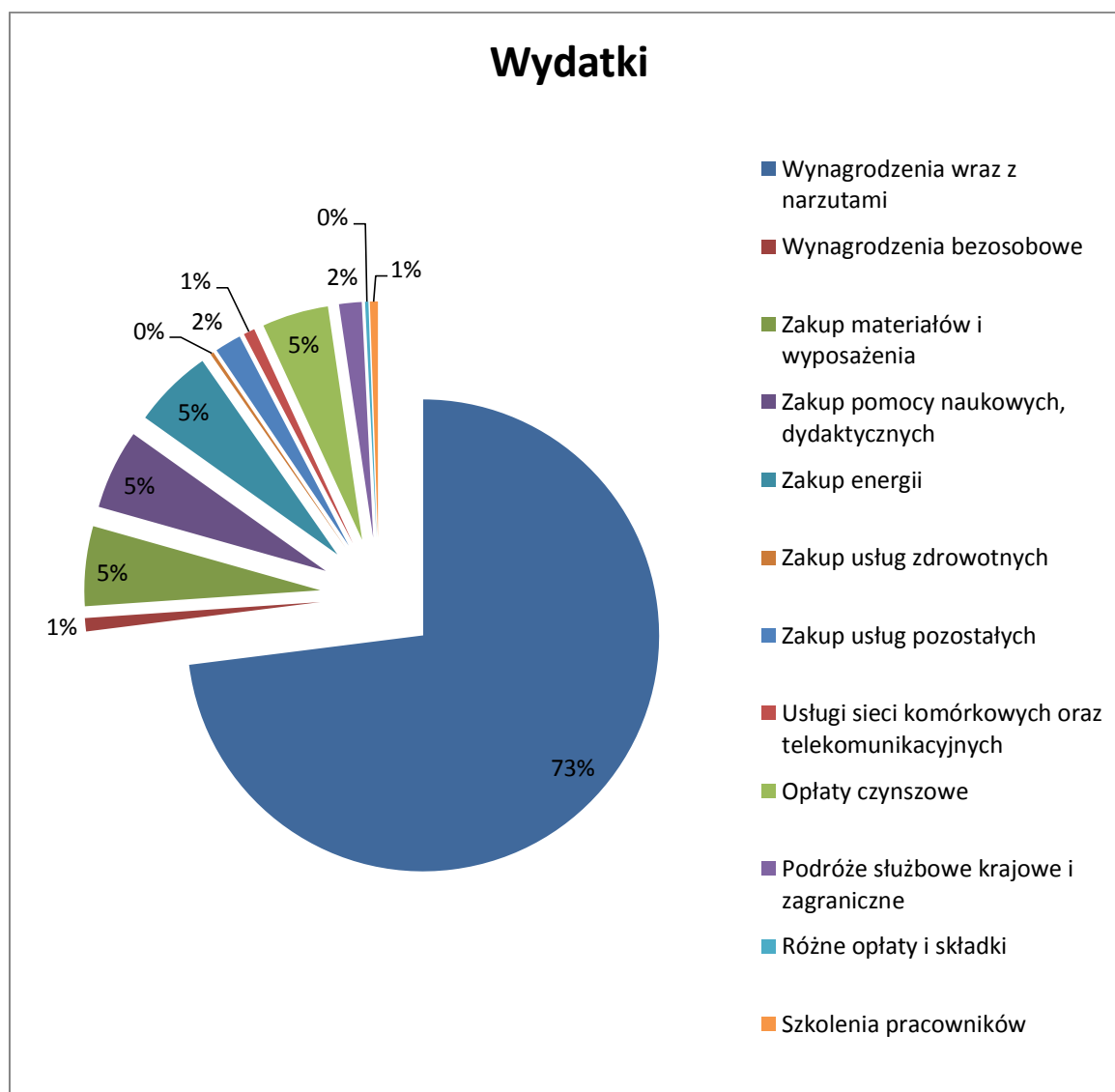
RAZEM: 1 098 441

Podsumowanie

Pełna kontrola wydatków połączona z systemem monitorowania skutecznie wpływa na realizację zadań i osiągnięcie zamierzonego celu. Poziom wygenerowanych kosztów świadczy o efektywności wykorzystania zasobów będących w dyspozycji placówki. W pierwszym roku funkcjonowania publicznej szkoły artystycznej wydatki kształtują się na najwyższym poziomie co stanowi około 20% wyższą kwotę wydatków bieżących od wydatków przyszłych okresów. Zakup materiałów, wyposażenia oraz pomocy dydaktycznych ściśle powiązany jest ze specyfiką placówki. W dalszych cyklach życia szkoły wydatki te będą kształtowały się na niższych poziomach. Baza będzie uzupełniana doraźnie według potrzeb bieżących. Poprzez monitorowanie wydatków można wpływać na ich zmniejszenie. W miarę potrzeb bieżących można dokonywać przesunięć finansowych

w ramach posiadanego budżetu między pozycjami wydatków. Czynności te powodują lepsze zagospodarowanie środków finansowych.

Planowane wydatki w pierwszym roku funkcjonowania publicznej szkoły artystycznej przedstawiono graficznie według poniższego diagramu.

Wynagrodzenia oraz narzuty na płace stanowią 73% wydatków. Wysokość wynagrodzeń kształtowana jest przez politykę państwa (MEN) oraz przez politykę płacową placówki. Pozostałe wydatki stanowią 27% budżetowania. Pozostałe wydatki obejmują następujące pozycje budżetu: zakup materiałów, wyposażenia, pomocy dydaktycznych, zakup energii oraz pozostałe wydatki rzeczowe.

Tabela nr 1

Miesięczna kalkulacja płac na podstawie rozliczenia godzin na przedmioty w I roku nauczania dla pracowników pedagogicznych

Lp.	Przedmiot	Etat	Płaca zasadnicza	Dodatek stażowy	Dodatek motywacyjny		Dodatek funkcyjny	Brutto przy zał. 10% dodat. motywacyjnego	Brutto przy zał. 20% dodat. motywacyjnego
					przy zał. 10%	przy zał. 20%			
1	Język polski	8/18	1176	235	118	235	X	1529	1646
2	Historia	4/18	588	118	59	118	X	764	823
3	Wiedza o społeczeństwie	2/18	294	59	29	59	X	382	412
4	Podstawy przedsiębiorczości	4/18	588	118	59	118	X	764	823
5	Geografia	2/18	294	59	29	59	X	382	412
6	Biologia	2/18	294	59	29	59	X	382	412
7	Chemia	2/18	294	59	29	59	X	382	412
8	Fizyka	2/18	294	59	29	59	X	382	412
9	Matematyka	6/18	882	176	88	176	X	1147	1235
10	Wychowanie fizyczne	6/18	882	176	88	176	X	1147	1235
11	Edukacja dla bezpieczeństwa	2/18	294	59	29	59	X	382	412
12	Zajęcia z wychowawcą	2/18	294	59	29	59	X	382	412
13	Język angielski	12/18	1765	353	177	353	X	2295	2471
14	Język niemiecki	8/18	1176	235	118	235	X	1529	1646
15	Informatyka	4/18	588	118	59	118	X	764	823
16	Religia	4/18	588	118	59	118	X	764	823
17	Etyka	4/18	588	118	59	118	X	764	823
18	Historia sztuki	4/18	588	118	59	118	X	764	823
19	Rzeźba	8/18	1176	235	118	235	X	1529	1646
20	Rysunek i malarstwo	16/18	2353	471	235	471	X	3059	3294
21	Podstawy projektowania	20/18	2941	588	294	588	X	3823	4117
22	GDDD- Koła zainteresowań	8/18	1176	235	118	235	X	1529	1646
23	Pedagog szkolny z uprawnieniami doradztwa zawodowego	10/20	1324	265	132	265	X	1721	1854
24	Bibliotekarz	6/30	529	106	53	106	X	688	741
Suma etatów pracowników pedagogicznych		7,92	20966	4193	2097	4193	X	27256	29352

Lp.	Przedmiot	Etat	Płaca zasadnicza	Dodatek stażowy	Dodatek motywacyjny		Dodatek funkcyjny	Brutto przy zał. 15% dodat. motywacyjnego	Brutto przy zał. 30% dodat. motywacyjnego
					przy zał. 20%	przy zał. 50%			
25	Dyrektor	18/18	3109	622	1555	2487	3109	100%	8394
SUMA		9,92	24075	4815	3651	6680	3109	X	35650

Płace skalkulowano na podstawie stawek minimalnego wynagrodzenia zasadniczego dla nauczyciela mianowanego (Tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym) Dz. U z 2013r. poz. 91

Płaca brutto miesięcznie przy założeniu 10% dodatku motywacyjnego 35650 x 12mcy = 427800

Płaca brutto miesięcznie przy założeniu 20% dodatku motywacyjnego 38679 x 12mcy = 464148

Tabela nr 2

Miesięczna kalkulacja płac pracowników administracji i obsługi w I roku nauczania

Lp.	Stanowisko	Etat	Płaca zasadnicza	Dodatek stażowy	Premia		Dodatek funkcyjny	Brutto przy zał. 5% premii	Brutto przy zał. 10% premii
					przy zał. 20%	przy zał. 5%			
1	Główny księgowy / Płace	1,0	3500	700	175	350	1000	5375	5550
2	Kierownik administracyjny / Kadry	1,0	3100	620	155	310	X	3875	4030
3	Obsługa sekretariatu	1,0	2800	560	140	280	X	3500	3640
4	Konserwator	1,0	1800	360	90	180	X	2250	2340
5	Sprzątaczk	1,0	1600	320	80	160	X	2000	2080
6	Sprzątaczk	0,5	800	160	40	80	X	1000	1040
7	Portier	1,0	1800	360	90	180	X	2250	2340
Suma		6,50	15400	3080	770	1540	1000	20250	21020

Uwaga: Stanowiska mogą być łączone w dowolnej konfiguracji

Płace brutto miesięcznie przy założeniu 5% premii wynosi 20250 x 12mcy = 243000

Płace brutto miesięcznie przy założeniu 10% premii wynosi 21020 x 12mcy = 252240

Mariola Kacprzak, główny księgowy Zespołu Państwowych Szkół Plastycznych im. Wojciecha Gersona w Warszawie.

REKOMENDACJE

Przedstawione powyżej, w znacznym stopniu komplementarne, wypowiedzi poszczególnych autorów składają się na opracowanie koncepcji Liceum Plastycznego Technik Teatralnych, Filmowych i Telewizyjnych, którego powołanie, zdaniem Fundacji SZTUKA MEDIA FILM, jest nagłą potrzebą chwili.

Już obecnie, na etapie przygotowania koncepcji i prowadzonych w związku z tym konsultacjach, idea utworzenia Liceum budzi żywe zainteresowanie i bardzo pozytywny rezonans w środowisku twórców teatru, filmu i telewizji.

Każdy z zamieszczonych w opracowaniu głosów stanowi indywidualne spojrzenie, podejmujące określony aspekt realizacji idei utworzenia Liceum. Suma tych refleksji i częściowych opracowań stanowi dobrą podstawę do napisania programu nauczania i zaprojektowania organizacji Liceum.

Znajdujące swój wyraz w opracowaniu wyliczenia kosztów są niepełne. Odnoszą się one bowiem do finansowania procesu dydaktycznego w istniejącej już, zorganizowanej szkole. Nie uwzględniono natomiast kosztów związanych z adaptacją pomieszczeń i stworzeniem przestrzeni dydaktycznej, organizacją i wyposażeniem pracowni szkolnych.

Zakładamy, że Liceum korzystać będzie z wzorcowo zorganizowanych pracowni istniejących instytucji kultury - mamy na przykład wstępny akces współpracy ze strony Teatru Wielkiego – Opery Narodowej oraz Telewizji Polskiej SA w zakresie praktyk uczniowskich w pracowniach i studiach. Jednakże na terenie szkoły niezbędne będą podstawowe pracownie różnych specjalności, wprowadzające uczniów w praktyczne działania. Jak te będą pracownie oraz jak zostaną zorganizowane i wyposażone będzie wynikać ze szczegółowego programu nauczania Liceum.

Zdajemy sobie sprawę, że podejmowane przez nas działanie jest pionierskie. Z naszą ideą wykształcenia w jednej szkole średniej kadry plastyków - techników sztuk widowiskowych wielu różnych specjalności - wkraczamy jednak na teren istniejącego i zorganizowanego szkolnictwa artystycznego, który rządzi się swoimi prawami, zarządzeniami, określającymi m.in. podstawę programową nauczania. Stąd znajdujące swój

wyraz w tym opracowaniu starania, aby zobaczyć LPTTFiTV na tle istniejącego stanu prawnego i wykazać, że stwarza on warunki do nauczania wszystkich oczekiwanych zawodów i specjalności. Chociaż niekiedy wymaga to, zgodnego z potrzebami, porzerzenia podstawy programowej.

Na przykład bardziej oczywiste wydaje się kształcenie uczniów w specjalności *Techniki scenograficzne*, gdzie w ramach poszczególnych specjalizacji (*Charakteryzacja i wizaż, Modelatorstwo i dekoratorstwo, Stylizacja kostiumu i kreacja wizerunku*) mieszczą się możliwości nauczania tych zawodów, które wiążą się z wytwarzaniem dekoracji i kostiumów, a także charakteryzacją czy modniarstwem.

Pytanie natomiast mogłoby się wiązać z kształceniem specjalistów obrazu, światła i dźwięku. Okazuje się jednak, że wszystko jest kwestią napisania odpowiedniego programu nauczania, poszerzającego podstawę programową, która przecież też zawiera elementy światła scenicznego i realizacji dźwięku. Wszystko zależy od twórcy programu i prowadzącego. Realizacja obrazu scenicznego i światła scenicznego może się bez problemu zmieścić w specjalizacji *Realizacja obrazu filmowego*. *Realizację obrazu filmowego* natomiast można podzielić na trzy podspecjalizacje: obraz, światło i dźwięk i kształcić indywidualnie w każdej z nich. Efekty będą widoczne przy realizacji dyplomów.

Gdyby jednak okazało się, że nawet odpowiednio „elastycznie” poszerzana podstawa programowa nie daje w przyszłości pełnych możliwości realizacji wszystkich wyłaniających się potrzeb kształcenia, zawsze istnieje możliwość wystąpienia o zgodę na zastosowanie działań o charakterze eksperymentu. Z tym wiąże się także zasygnalizowana we wstępie „etapowość” tworzenia Liceum.

Warunkiem właściwego procesu dydaktycznego będzie pozyskanie wybitnych pedagogów, zarówno przedmiotów ogólnych, jak i - przede wszystkim - zawodowych. Dziekan Wydziału Scenografii Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie deklaruje udział kadry dydaktycznej Wydziału w procesie nauczania w Liceum.

Znacząca będzie także rola nauczycieli zawodu – mistrzów w swoich, ginących niejednokrotnie, dziedzinach.

Potwierdzana w konsultacjach potrzeba kształcenia specjalistów technik teatralnych, filmowych i telewizyjnych pozwala myśleć o koncepcji systemu stypendialnego, jako istotnego narzędzia pozyskiwania przyszłych absolwentów szkoły do pracy w określonych instytucjach kultury. Zgłaszano gotowość ufundowania takich stypendiów.

W kolejnym etapie budowania Liceum warto byłoby rozważyć prowadzenie na jego bazie kształcenia ustawicznego, jako oferty dla dorosłych, pragnących zdobyć lub podnieść kwalifikacje w zawodach, w których kształcić będzie swoich uczniów LPTTFiTV.

*

Uważamy, że efektywnym rozwiązaniem byłoby utworzenie Liceum na terenie narodowej instytucji kultury, jaką jest Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych przy ul. Chełmskiej 21 w Warszawie. WFDiF mogłaby być osobą prawną, zakładającą publiczną szkołę artystyczną, dla której organem nadzorującym byłoby Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Magia artystyczna tego miejsca, obecne tam studia filmowe i warsztaty, laboratoria nowych technologii, dogodne położenie na mapie miasta oraz pewna autonomiczność terytorialna dostarczają przemawiających za tym argumentów.

Gdyby kierownictwo WFDiF wyraziło zainteresowanie pomysłem, prawdopodobnie wymagałoby to skorygowanie statutu instytucji i uzupełnienie go o działalność edukacyjną.

Fundacja SZTUKA MEDIA FILM, inicjator utworzenia Liceum Plastycznego Technik Teatralnych, Telewizyjnych i Filmowych, w poczuciu odpowiedzialności za losy tej idei i sposób wypełniania jej programową i organizacyjną treścią, chciałaby zachować możliwość aktywnej obecności przy tworzeniu i późniejszym działaniu szkoły.

Dla właściwego rozwoju Liceum, a także dla zachowania tak potrzebnej ciągłej i żywej relacji ze środowiskiem artystycznym postulujemy powołanie Rady Programowej, a składzie której mogłyby być reprezentowane: Stowarzyszenie Związek Artystów Scen Polskich, Stowarzyszenie Filmowców Polskich, Stowarzyszenie Dyrektorów Teatrów, Unia Polskich Teatrów, Telewizja Polska SA.

*

Wyrażamy głębokie, podzielane i wielokrotnie wyrażane przez artystów przekonanie że sztuka form widowiskowych - teatru, filmu czy telewizji to nie tylko zamysł i wizja artystyczna twórców, lecz także profesjonalne umiejętności ich najbliższych współpracowników - techników różnych rzemiosł, sprawnie i twórczo wykorzystujących narzędzia, materiały i technologie.